

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice številka 2.

Štev. 25.

V Ljubljani, dne 24. junija 1909.

Leto XXII.

Skrbi in huda leta moré uboz'ga kmeta!

Hudo je, če je suša. Živina nima hrane in treba jo je poceni prodati; poljski pridelki ne obrodé, in treba je kupovati živeža.

Pa še huje je, če je suša v grlu. Posestvo se ne more obdelovati in obrtništvo še ne more peljati, kot bi bilo treba. Večkrat je treba prodati to ali ono pod ceno, da se plača nadležni krčmar.

Hudo je, če je prevelika in oča. Pridelki gnijejo na polju ali ne morejo sežoreti. Ljudje ne morejo delati in pasco doma lenobo, ter gledajo žalostno skozi okno, kdaj bo prenehalo liti.

Pa še huje je, če preveliko dežuje po grlu. Tak človek nima za nobeno delo niti časa, niti volje, v gostilni poseda, dokler je kaj cvenka v žepu. Potem ga pa krčmar vrže pod kap. Posestvo, obrt in družina se zanemarija in tacega človeka čaka žalostna prihodnost.

Hudo je, če pobije toča. Ves trud napornega dela je šel po vodi. V enem trenotku so uničene vse nade, in žalostna prihodnost se odpira.

A še huje je, ako se mladi ljudje napijejo in pride v stanju alkoholnega razburjenja do pretepov in se pobijajo med seboj. Potem jih pa dobi v roke pravica, odsedeti morajo dolgo kazen in imajo omdeljevano celo prihodnost. Obenem pa ogrené še življenje svojih staršev, bratov in sester, žena in otrok itd. In marsikateremu dekletu je toča pobila celo prihodnost, ker se ni znala pravočasno izogniti alkoholu.

Hudo je, če pridejo viharji. Burja dolomi drevje, otrese še nezrelo sadje, pokonča nasade, odkriva strehe, podira kopalce.

Pa še slabše je, če nastanejo vsled pijančevanja viharji v družinah. Mir in sreča in blagoslov božji zapusti tako hišo, otroci nimajo doma nobenih lepih zgledov, ampak vidijo samo prepir, pretep, preklinjevanje. Potem pa, ko se je vihar izbesnel, pride marsikatera bridka ura kesanja, a vse zastoni.

Hudo je, ako je veliko gosenic, kobilic, ogrcev, poljskih bolh, kebrov in drugega mrčesa. Rastline na polju ne morejo rasti in se prično sušiti, ker jim mrčes izpodjeda korenine, tiste poljskih pridelkov je vse razjedeno in hira. Cele okolice opustoše.

A še huje je, če si človek vsled preobilo zavžitih alkoholnih pijač naleze razne bolezni: jetika, vodenica, srčne napake, kap, blaznost itd., so velikokrat posledica preobilega uživanja alkohola.

»Skrbi in huda leta moré ubozga kmeta.« A bolj kot toča in vihar in suša in moča in vse vremenske nezgode in vse kobilice in gosenice more kmeta in gospoda, delavca in dijaka razne slabe posledice, ki prihajajo od neizmerne uživanja alkoholnih pijač. To je toča, ki bije po našem polju, to suša, ki suši in izžiga našo zemljo, to je črv in gosenice, ki žró naše blagostanje. Pa medtem ko naši ljudje bridko občutijo vse druge uime, — to najhuješio uimo še vedno proslavljajo in povzdigujejo v veselih napitnicah. »Skrbi in huda leta moré ubozga kmeta.« To je žalibog res. Pa še bolj ga mori alkohol, pijančevanje.

»Vremena bodo Kranjcem se zjasnila, jim lepše zvezde, kot doslej sijale.« Je rekel naš največji pesnik Prešeren. Vremena se bodo zjasnila, kadar se bo posrečilo omejiti in ugnati tega sovražnika našega ljudstva. Nekaj se je že začelo gibati, nekaj se je začela megla vzdigati, nekaj se je začelo ljudem v glavi daniti in jasnit, da bi utegnili biti vendar le res,

da včasih malo pregloboko v glaž pogledajo, da bi to utegnili napačno biti. Vendar spoznanja in temu doslednega ravnanja, to je treznosti, je še vedno pre malo. To je šele prva napoved lepšega dneva in jasnejših vremen. Treba bo še veliko govoriti, veliko pisati, veliko delati, da se nam bodo vremena zjasnila. Tu morajo pomagati vsi činiteљи. Država z dobro postavodajo in zlasti s tem, da se bodo postavodajo tudi izvrševale. Prvi korak k temu se je storil ravno kar s tem, da je bil sprejet v gospodarskem odseku državnega zbora načrt postavodaje o pijančevanju. Treba je samo še enega koraka v zbornici, pa bo načrt postal postava. Vendar na samo vlado se ne smemo zanašati. Pomagati mora vse dobro misleče občinstvo. Zato je pa potrebno, da prodira vedno globlje in v vedno bolj široke kroge zavest o velikanski škodljivosti alkoholnih pijač, o velikanski pogubi, ki nam preti odtod, in da se somišljeniki vedno trdneje organizirajo.

V ta namen se sklicuje v Ljubljani za nedeljo, 4. julija, velik protialkoholni shod v »Unionu«. Od njega pričakujemo, da bo prinesel med nas še boljše spoznanje in vzbudil novo navdušenje za to prepotrebno delovanje med našim narodom. Na njem bodo govorili strokovnjaki, veččaki raznih strok, in vsak s svojega stališča pojasnovali in kazali rane, ki jih zadaja ta strupenec našemu ljudstvu, našemu domovju. Zato tudi »Domoljub« kot resničen domoljub opozarja svoje čislane naročnike na ta velevažni shod in kliče: Somišljeniki, prijatelji in vsi, kateri res ljubite dom slovenski, narodni blagor in njegovo izobrazbo in njegov napredek, vsi napredni, vsi zavedni prijatelji ljudstva, mladeniči in možje, pa tudi dekleta in žene, kdor more zapustiti ta dan, v nedeljo, 4. julija, svoj dom, vsi na II. protialkoholni shod v Ljubljano!!

Spored:

Kraj: Ljubljana, »Union«, dvorana po potrebi: maša ali velika.

Ob osmih tih sveta maša v frančiškanski cerkvi.

Ob pol devetih: Kratek občni zbor Družbe treznosti.

Ob devetih: Začetek kongresa, ki ga otvori predsednik »Abstinenta«.

Nagovori oficijelnih zastopnikov.

Predavanja:

1. Ing. chem. Jos. Turk: Vpliv alkohola na človeško telo.

2. Dr. P. Gvidon Rant: Pijančevanje in ljudska npravnost.

3. Okrajni sodnik Fr. Milčinski: Alkoholizem in zanemarjena mladina.

4. Slavko Ravnikar: Alkoholizem in narodno gospodarstvo.

5. Dr. Avgust Levičnik: Alkoholizem in jetika.

6. Dr. Fran Güstl: Alkoholizem in blaznost.

7. Janez Ev. Kalan: Principi in praktično delo.

Zvečer v dvorani »Uniona«

brezalkoholna veselica.**Razpored:**

1. Šaljiv govor, govori dr. Leonard.

2. Pevanje kupletov.

3. Govor. Govori cand. jur. A. Vebler.

4. Komichen prizor: Krčmar in pijanec za abstinenco.

5. Govor. Govori delavec M. Mikelj.

6. Pevanje kupletov.

Med posameznimi točkami petje in tamberjanje, ki je preskrbi iz posebne prijaznosti Katoliško društvo za delavke.

Prodajali se bodo šopki, razglednice, tiskovine in znački društva »Abstinent«, jedila in brezalkoholne pijače.

Obenem bo tudi

protialkoholna razstava.

Za velike troške kongresa bo 1 K vstopnine. Za one, ki je ne zmoro, se bodo dobile tudi brezplačne vstopnice, oziroma za znižano ceno. Zato bo dobil vsak udeleženec za to prirejeno številko »Zlate dobe«.

Zdaj pa: Vsi resnični prijatelji ljudstva — na kongres! Vsako naše društvo, vsaka Marijina družba naj bi poslala svoje zastopnike, kateri naj se priglasijo že naprej po dopisnici na društvo »Abstinent« ali pa na dan shoda pri blagajni. — Iz nekaterih krajev nam je že naznanjena oziroma obljubljena obilna udeležba. Tako naj bi bilo povsod! Naj ne bo nobenega društva in družbe, ki bi ne bilo na kongresu zastopano!

Na boj — zoper uničevalca ljudske sreče!

Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.**Se enkrat Bosna!**

Kmalu potem ko so izzveneli zadnji glasovi veleznamenite razprave o dr. Šusteršičevem predlogu glede madžarske

banke v Bosni, se je prikazalo v naši državni zbornici bosansko vprašanje na novo. Vlada namreč izdeluje načrt za bodočo ustavo v Bosni, ki bo velikanskega pomena. Volitve se lahko priokroji, kakor je komu ljubo, deželni zbor se lahko sestavi, kakor je komu všeč. Prihodnji bosanski deželni zbor pa ima velevažno nalogo — on bo odločeval tudi o tem, ali naj prevzame madžarska banka zemljiško odvezo — in zato je dolžnost ljudskih zastopnikov, paziti, da madžarska vlada ne kuje na tistem ustave, ki bo po volji madžarskih bogatašev in proti volji bosanskega ljudstva. V ta namen je češki poslanec Kalina dne 15. t. m. jako obširno utemeljeval svoj nujni predlog, ki pozivlja vlado, naj čimprej predloži zbornici načrt bodoče bosanske ustave; parlament da ima pravico zahtevati, naj ustreza bosanska ustava potrebam in zahtevam bosanskega prebivalstva in obeh državnih polovic. — Predlog so podpirali poslanci »Slovanske jednote« in socialni demokratje, toda ministrski predsednik Binert je izjavil, da bosanska ustava nič ne briga avstrijski državni zbor, temveč da je to stvar cesarja in obeh vlad; nato so vladne stranke predlog seveda odklonile.

Proračun.

Še isti dan — dne 15. t. m. — se je začela tudi razprava o proračunu, ki ga bo zbornica obdelala v petih oddelkih. Slovenski poslanci — in z njimi vsa »Slovanska jednota« — ne zaupajo sedanjim vladim, ker med ministri sedita dva najbolj zagrizena sovražnika slovenskega naroda, in ji torej ne more dovojevati denarjev, ker z njimi ne postopa pravično: za nemške šole in nem. uradnike na slovenskih tleh nikoli na zmanjka dohodkov, a kadar Slovenci potrkaajo pri ministrih in zahtevajo pravice, ne mišlosti — tedaj pokaže vlada na prazne blagajne! »Slovanska jednota« je torej sklenila glasovati proti proračunu, vlada pa, ki dobro ve, kako trhla je njena večina, si je hotela na kaj čuden način pomagati. Najprej je pritislila na dalmatinske poslance in jih hotela podkupiti s podporo, ki jo je določila v proračunu za Dalmacijo, češ: mi vas velikodušno podpiramo — poskusite torej glasovati proti nam! In vendar je vlada samo storila svojo dolžnost, ki bi jo bila morala že zdavnaj prej izvršiti. A še bolj čudnega sredstva se je poslužil Binert, da se utrdi. Šel je po razpravi o dr. Šusteršičevem predlogu, iz katere je vlada komaj živa prišla, k cesarju — »poročati«. Poročal je tako, da mu je cesar izjavil, da neomajno zaupa njegovi vladi. Te vladarjeve besede je Binert izrabil, kolikor se je sploh dalo; razglasil jih je po časopisih in zlasti Jugoslovanom namigoval: čemu se borite proti meni, ko nič ne pomaga — saj mi še cesar zaupa!

Odgovor Binertu.

Jugoslovanski poslanci niso ostali dolžni odgovora Binertu, ki jih je hotel s tem, ker cesar zaupa vladi, prisiliti, naj glasujejo za proračun. Pri razpravi o prvi skupini je izjavil dr. Benkovič, da tudi besede, ki so padle pred kratkim z najvišjega mesta, niso ničesar izpremenile gle-

de na stališče Jugoslovanov nasproti vladi. Ni potrebno, da naglašajo zvestobo Jugoslovanov do vladarske hiše, a tudi nasproti ljudstvu obstoja zvestoba, ki nalaga poslancem, da uravnajo svoje stališče pred vsem po stvarnih predlogih. Govornik je ostro napadal vlado, osobito ministra Šrajnerja, ki pritiska na vse ministre, da upravljaajo državo takol, kakor žele Nemci. A kljub vsemu pritisku Nemcev — je dejal poslanec — se ni bati za naš narodni obstanek, kajti naše ljudstvo je pri zadnjih volitvah na Štajerskem, Koroškem in v Trstu dokazalo, da je zavedno in politično zrelo.

Dr. Korošec

Pri razpravi o drugi skupini je dne 17. t. m. govoril poslanec dr. Korošec o šolski in pravosodni upravi v slovenskih obmejnih krajih. Z neusmiljeno roko je kazal na grehe pravosodnega ministra, ki povsod zapostavlja Slovence, a tudi naučnemu ministru je dobro izprašal vest. Govoril je o novem nemškem šolskem nadzorniku. Med njegovim govorom so nemški štajerski poslanci rohneli jeze in skušali z medkljici preprečiti, da zbornica izve čisto resnico o »pravičnem« delovanju vlade ob mejah.

Dr. Rybař.

Je pri razpravi govoril o šolskih zadevah na Primorskem in v Trstu, ki so za Slovence silno neugodne. Država zelo sijajno skrbi za nemški pouk v Trstu. Obstojita dve nemški deški in dve dekliški ljudski šoli, nemška meščanska šola, nemška gimnazija in nemška realka. Nemško protestantovsko šolo obiskuje le 213 Nemcev, 203 Italijani in 24 Slovencev, med učenci je le 209 protestantov. Za 2000 slovenskih otrok je na razpolago le ena ljudska šola. Tako je poslanec dr. Ribar odkril enega izmed največjih grehov avstrijske vlade, ki se bo enkrat še kruto mlačeval. Avstriji zvesto slovansko prebivalstvo zatira, Lahe pa, ki neprestano škrljo z enim očesom v Italijo, boža. A žilavost slovenskega ljudstva bo tudi to prebolela; to nam jasno dokazujejo

VOLITVE V TRSTU.

Lahi vedno vprijejo, da je Trst laško mesto in da v njem ni Slovanov — in vendar so pravzaprav Lahi v Trstu v velikanski manjšini. Vsako leto prihajajo nove trume slovenskih delavcev iz okolice, ki je popolnoma slovenska, v mesto; da nima Trst bolj slovenskega lica, je krivo to, ker pritegne veliko Slovencev socialna demokracija k sebi, drugi pa so nezavedni in se kmalu potujčijo. A da žive Slovenci v Trstu, da se budé in krepe, nam pričajo zadnje volitve: V vseh treh okrajih okolice so v splošni skupini zmagali slovenski kandidati, v treh mestnih okrajih pa so prišli v ožjo volitev z laškimi liberalci in soc. demokrati. — V splošni kuriji so dobili Slovenci največ glasov, kar je znamenje, da je Trst slovensko mesto.

PRAVDA V ZAGREBU.

Že v neskončnost se vleče v Zagrebu pravda proti Srbom, ki so obtoženi vele-

izdaje. Priče ne povedo nič več novega, a vedno bolj potrjujejo sum, da je oblast morala poseči v skrivno srbsko organizacijo, če je hotela preprečiti večji nered in morda hudo nesrečo. Iz izjav raznih prič je razvideti, da je sovraštvo pravoslavnega prebivalstva do Hrvatov že bilo nevarno vzplamtelo; Hrvati so morali ponoči stražiti svoje hiše, vasi so se bale oboroženih srbskih napadov, katoličani so morali prenašati najpodlejšje in najsirovejše napade na svojo vero. Najbolj žalostno pri vsem tem je dejstvo, da so pravoslavni duhovniki najstrastneje razpihali narodno sovraštvo in celo cerkev izrabljali v te namene. — Umljivo je, da vlada v Zagrebu vsled tega med Hrvati silno ogorčenje; poslušavci zmerjajo med razpravo obtožene Srbe in njihove zagovornike, zgodilo se je celo že, da so nekoga srbskega zagovornika na cesti do krvi pretepli. Najbolj vesel vsega tega je seveda ban Rauch. Na ta način upa razdvojiti zvezo hrvaških in srbskih poslancev, ki mu je delala do sedaj največ preglavic v saboru.

CAR IN CESAR.

Ruski car in nemški cesar Viljem II. sta se sešla na morju dné 17. t. m. Nihče ni pričakoval, da se sestaneja ta dva vladarja tako kmalu kot prijatelja — saj še ni prav dolgo, odkar je nemški cesar pretil Rusiji zaradi Bosne z orožjem. Ruski car se hoče baje sniti tudi z našim vladarjem, kar bi bilo znamenje, da hoče pokazati neprijateljstvo, ki se je pokazalo med Avstrijo in Rusijo ob zadnjem sporu s Srbijo.

Ko sta se približali ladji ruskega carja in nemškega cesarja druga drugi, so Rusi pozdravljali Nemce s »hura!«, nemške ladje pa so v pozdrav streljale s topovi. Nemški cesar je, opravljen v rusko vojaško opravo, pozdravil ruske vojake v ruskem jeziku. Zvečer je bila na ruski ladji sijajna pojedina. Car je napil svojemu gostu. V napitnici je naglašal prastare prirske prijateljske zveze in zaupanje med obema vladarskima rodbinama, ki nista le predpogoj dobrih razmer med obema državama, marveč tudi splošnemu miru, ki si ga car želi. Viljem je odgovoril v istem smislu.

Ob tem sestanku se je dogodila tudi mala nesreča. Neka angleška trgovska ladja se je namreč preveč približala ruskemu brodogradu, ki je začelo nanjo streljati. Vsled tega so se Angleži malo razburili, pa se bodo menda že zopet potolajili.

VOJSKA STRAŠI.

Evropa je komaj prebolela zadnjo vojno mrzlico, pa jo že zopet napada. Bati se je vojske med Turčijo in Grčijo. Turčija res nima sreče. Najprej se je odtrgala Bosna, nato Bolgarija, potem bi bilo kmalu prišlo do vojske v državi sami zaradi prestola, sedaj se pa hoče otok Kreta priklopiti Grčiji. Dokler so še mednarodne čete na otoku, se ni bati resnih nemirov, a kadar te odidejo — kar bi že morale storiti — bo prebivalstvo najbrže razvilo grško zastavo. Ker pa Turčija najbrže ne

bo zadovoljna, da se trga kos za kosom od njihove stare države, se utegne Sredozemsko morje pordečiti s krvjo.

LISTEK.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(Lucij Flav.)

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J.

(Dalje.)

»Zmaga je naša!« vrisne Eleazar in skuša na nekem vrtu obkoliti slabotno krdelec jezdecev in jih potisniti proti njegovim zidanim ograjam. »Deset talentov zlata tistemu, ki vjame onega plavalaslega jezdeca! Sin cesarjev je!«

»Dajmo ga! Zvežite ga! Gospod vojnih trum nam stoji ob strani!« tuli množica ter se vrže v gostih gručah med Titovo krdelec in odhajajočo konjenico, da bi poveljniku prestrigla pot.

»Ne more nam pobegniti! Ha, Gospod ga je izročil mojim rokam! Obkolite ga še tesneje — tako! Pazite, da vam ne uide proti zapadu! Poženite ga tja proti zidu! Toda prizanesite njegovemu življenju! Vredno je toliko, kolikor naša svoboda!«

Tako poveljuje Eleazar in Judje se vedno bolj bližajo rimskemu poveljniku, tako da postaja sovražni krog okoli njegovega spremstva čimdalje ožji.

»Vdaj se, cesar!« vpije Eleazar zmagovalno proti Titu. Tit pa naježi obrvi in pravi sam pri sebi: »Rajši smrt kakor to sramoto!« Potem pravi svojim tovarišem, ki so se zbrali okoli njega: »Priboriti si moramo odhod, naj velja kar hoče! Pogumno za menoj!«

Tit izpodbode konja v lakotnice, tako da se vzpne žival pokonci in plane v silnem loku čez bližnjo vrtno ograjo in prileti med gručo oboroženih Judov. Njeno kopito pomandira tri, štiri sovražnike; Titov meč pa poseka, kakor bi trenil, precejšnjo kopico drugih. Nekaj jezdecev srečno sledi zgledu svojega poveljnika, ali vsem se ne posreči drzni skok čez zidovje. Iznova frče puščice, kopja in kameni raz obzidje. Mnogo konj je zadetih, tako da padajo na tla in se zvrčajo na svoje lastne jezdece; nekaj jih zdirja drugam in se jih pobije med kamenjem in jarki. Mala četica krog stiskanega poveljnika pa je videti vedno slabejša. Zdi se, da bo njegova čudovita hrabrost, s katero se bori zoper zbesnele Jude, brez uspeha. Skozi mestna vrata se še vedno vsipajo Judje, da starejo moči oslabelega sovražnika.

Tit je skoro vjet. Ali vkljub temu nadaljuje krvavo borbo z mirno hladnokrvnostjo Rimljanov, ki se vdaja neizprosni usodi. Pač je prihitelo po cesti nekaj jezdecev, ki so opazili obupni položaj svojega poveljnika, ali tudi ti ne morejo Titu na pomoč, ker ne morejo razviti svojih moči in jih obdajajo krogom krog visoki zidovi in nevarni jarki. Peščica judovske pehote ima proti njim obrnjeno svoje kopje in jim ne pusti dalje, dočim jim za hrb-

tom pretijo novi sovražniki. Tit vidi svoj bedni položaj in misli, da je najbrž že vjetnik Judov. »Konjenica mi na tem nesrečnem kraju ne more kaj prida koristiti,« premišlja sam pri sebi. »Da bi imel vsaj eno kohorto na licu mesta! Bojim se, da bi ne prišla prepozno!«

Nenadoma začuje od leve strani bojni krik in vojaška povelja v latinskem jeziku. Precej mu šine na misel, da se bližajo prednje straže legije, katera ima priti od zapadne strani mimo Eimavs. Ali kmalu vidi poveljnika, da se je motil. Prihaja namreč stotnja kaznjencev ter naskoči od strani sovražnike, dasiravno nima ne ščitov ne mečev, ampak nerodne motike in lopate. Tit se globoko oddahne in pomigne svojim tovarišem, katerih mu je ostalo samo neznatna peščica, naj se prerijejo na levo. Toda tudi Eleazar je spoznal nevarnost, katera mu laiko v nekaj trenutkih ugrabi venec zmage, in kliče novih pristašev na pomoč. Vname se srdito klanje. Na kristjane se vsipajo gosti roji puščic, katerih se ne morejo ubraniti, ker nimajo ščitov. Zato se jih zgrudi kar po deset, dvajset že pri prvem spopadu. Duša vsega gibanja je Lucij Flav, ki se bori z nedopovedno srčnostjo in drznostjo. S čudovito močjo mahažo kaznjenci s svojimi motikami in lopatami po judovskih glavah in si delajo krvavo pot do svojega poveljnika. Kakor klin so se zagostili med judovsko moštvo, in so od hipa do hipa bližje svojemu poveljniku. Strašno odmevajo udarci orožja, ali še strašnejše se razlega smrtni krik posekanih in pomandranih človeških žrtev.

Na drugi strani se je posrečilo tudi Eleazarju preriti do Tita. Kar peni se od srda in vpije v svoji divji togoti: »Pobijte ga, umorite ga, če ne morete živega vjeti!« Na mah zažvižga jata sulic in puščic ter švigne mimo gologlavega poveljnika, ki sedi na svojem konju bled kakor zid, ali miren in hladen, kakor da se ni ničesar zgodilo. Zda'ci zgrabi tudi Eleazar svoje kopje ter ga zažene z vso silo proti Titu. V istem hipu se prestopi konj Titov, tako da zadene kopje namesto poveljnika žival, ki plane s smrtonosno rano kvišku in se zgrudi mrtva na tla. Preden se more Tit dvigniti s tal, ga zgrabi železna pest Eleazarjeva in popade njegov meč pri ročaju rekoč: »Vdaj se, ali pa pogini!« Ali bliskoma zadene napadalca nekdo s svojim mečem na ramo in Jud se zvali okrvavljen čez svojega lastnega sovražnika.

Lucijev meč je rešil Titu življenje. Čez nekaj trenutkov je borba končana in zmaga odločena. S Stražne gore zadone glasovi vojnih rogov in kmalu nato se bliža prva kohorta dvanaest legije v strnjениh vrstah bojišču. Judje bežijo med divjim krikom v mesto.

Lucij spravi poveljnika izpod konja in pomaga tudi njegovemu sovražniku na noge. Začuden zre Tit svojega rešitelja, nekdanjega tovariša, s katerim je doslej ravnal tako kruto in trdosrčno.

»Lucij Flav!« dé čez nekaj časa, »ti in tvoji tovariši ste mi rešili življenje! To pač ni bila rimska osveta!«

»Ne, bila je krščanska osveta!« odgovori Lucij z rosnimi očmi.

ŠESTO POGLAVJE.

Pod Titovim šotorom.

Med tem so se približale rimske kohorte in pozdravile vriskajoč svojega rešenega poveljnika, kateri jim je prihitel naproti s tovariši, ki niso obležali mrtvi na bojišču: »Vaša radost bi se bila izpremenila v pogrebno žalovanje, da niso prihiteli na pomoč čvrsti kopači ter mi rešili življenja!« pravi Tit resnobno. »Poberite ranjence in jih znosite previdno v tabor! Ali tudi sovražnikom, ki so se borili kakor levi, ne smemo odrekati dolžnega spoštovanja! Pustite jim torej, naj spravijo svoje mrličje in ranjence v mesto!«

Kmalu potem je dospelo na pobočje Stražne gore troje legij in se utaborilo v tanošnjem taboru, katerega so še isti dan vojaki z združenimi močmi obdali z nasipi. Ko se vrne Tit med svoje vojaštvo in se mu poklonijo došli tribuni ter mu čestitajo na njegovi srečni rešitvi, odide precej pod svoj poveljniški tabor, ne da bi kaj poskusil pripravljeno okrepčilo ter se zatopi v rešne misli. Slednjič se ogrne s priprostim vojaškim plaščem iz navadnega sukna, pokliče častnika, ki je opravljal pri njem službo pribočnika, in koraka z njim po dolgih taborskih ulicah, kjer so pod šotori počivali vojaki, uvrščeni po stotnijah in desetnijah. Nato obišče straže, ki so bile postavljene ob nasipih in vratih, da bi se prepričal na lastne oči, če je vse v redu. Pogumaj in nepričakovani napad Eleazarjev mu je dal misliti, da njegov tabor, ki je postavljen samo začasno, tudi ponoči ni varen srditih Judov. Vse-povsod vlada grobna tišina. Ob svitu polne lune mu je lahko razločiti posamezne ulice in šotore in veliko jeruzalemsko mesto, ki leži pred njegovimi očmi tako tiho in mirno, kakor bi ne bilo v njem žive duše.

»Torej me je usoda res izbrala, da za-trem to uporno judovsko ljudstvo in po-rušim njegovo trnoglavno gnezdo?« se mu vsiljuje vprašanje, ko stopa zamišljen mimo posameznih stotnij. »Zdi se mi, da je tako. Sicer bi bila danes boginja Parka prestrigla nitko mojega življenja. Morda bi bilo bolje, kakor če si nakopljem prekletstvo podjarmljenega ljudstva. Prekletstvo je usoda in plačilo premagalca narodov. Ali da se le ojači rimska država in utrdi njeno gospodstvo, tudi moje ime bo potem zapisano med najslavnejšimi poveljniki svetovne zgodovine. Najbrž je tako določeno moje življenje od nesmrtnih bogov.«

Tako pride do glavnih vrat, kjer mu naznani stražni načelnik prihod Cerealove legije, ki je potovala mimo Emavsa. V nekajeni tišini mirne noči se prav dobro čuje šum prihajajočega vojaštva. »Utabori-rijo naj se tri tečaje odtod!« zapove Tit. In medtem, ko pregleduje poveljnik mirno taborišče, pridirja jezdce ter mu sporoči, da se je tudi deseta legija, kateri načeljuje Placid, približala pogorju na vzhodni strani Jeruzalema. Tudi tem pokaže Tit taborišče in povabi obenem vse nižje povelj-nike in tribune ravnokar došlih legij dru-go jutro v svoje stanovanje.

Nato vpraša Tit, kje se je nastanila stotnja Biloza Vafra, in odide tjakaj.

Stotnik Biloza Vafer ni mogel zaspiti in se nemirno premetava na svojem ležišču. Silno ga peče, da ni osebno poslal svojih kaznjencev Titu na pomoč. Kakor so navadno skoro vsi kruti in neusmiljeni ljudje malosrčni in bojazljivi, tako tudi na njem ni bilo opaziti hrabrosti in neustrašenosti. Ko je opazil raz Stražno goro ju-dovski napad, mu ni prišlo na misel, da bi hitel konjenici na pomoč, in šele ko je vi-del, da je Tit sam v nevarnosti, je bil ves razburjen tekati semintja in tarnati na ves glas, da si ne upa poslati v boj neoborože-nih, strahopetnih in izdajskih kristjanov. In tedaj je dozorel v Luciju sklep, ki je rešil Tita. »Za menoj,« je zaklical svojim to-varišem, »ravno tako krepko lahko uda-rimo z lopato kakor z mečem!« Zdirjal je na čelu svojih tovarišev po bregu navzdol in jel udrihati po judovskih glavah.

Zato stopi Biloza Vafer z nemirno vestjo in bridkimi slutnjami pred svojega vrhovnega poveljnika.

»Kako to, da sem se zastonj oziral po tebi, ko mi je prihitela na pomoč tvoja hrabra stotnja?« ga vpraša Tit hladno in skoro zaničljivo.

»Misli! — čakal sem, da bi prišla prva kohorta, in s to bi bil planil v boj, ker so bili moji kopači popolnoma neoboroženi,« zajecja stotnik.

»Pa si vkljub temu pognal svoje pod-ložnike v bitko?« vpraša Tit.

»Ne — častihlepni Lucij, ki še zme-rom ne more pozabiti svoje nekdanje tri-bunske časti, si je prisvojil pravico zapo-vedovati. Ta predrznost je sirovo ruvanje zoper vojaško pokorščino in zato sem pre-pričan, da »pornik ne uide poštene kazni.«

»Ravno tega odgovora sem pričako-val iz tvojih ust,« odvrne Tit in se prezir-ljivo ozre na poparjenega, skoraj uniče-nega stotnika. Potem pa še pristavi: »Manj junaško je trpinčiti peščico uboglj-vih kaznjencev, kakor darovati kri in živ-ljenje za svojega poveljnika. V katerem šotoru počiva Lucij Flav? Na oni strani? Dobro. Za danes si že opravil, Biloza Va-fer, in lahko odideš. Premisliti hočem, kdo je oni upornik, ki je zaslužil pošteno kazen.«

Tit pokaže stotniku hrbet in stopi pod Lucijev šotor. Čezinez sami ranjenci. Lucij drži v rokah svetilnico in hodi od ranjenca do ranjenca, jim hladi skeleče rane in daje poguma in moči najbednejšim tovarišem, ki se že borijo s smrtjo. »Po-gum!« šepetajo njegove ustnice, ko vstopi poveljnik neopažen za njegovim hrbtom, »le srčno, bratje moji! Že se vam ponuja krona večnega blaženstva! Ostali ste zvesti svoji veri in umirate kot žrtve svo-jih dolžnosti. Še kratko, iskreno molitvico, goreč zdihljaj ljubezni Njemu, ki nas je ljubil neskončno in dal za nas svojega Sina v smrt na križu, in potem odidete v miru po plačilo.«

Tit ne ume pomena teh besedi, dasi-ravno govori Lucij v latinskem jeziku, ali zdi se mu, da pomenijo ta ali oni nauk krščanstva, ker so vsi kaznjenci pristaši te stranke. Iz Lucijevih besedi more spoz-nati samo to, da poplača krščanski Bog zvesto izpolnjevanje dolžnosti z večnim veseljem po smrti. Zlasti mu ugaja ljube-

zen, katero vidi na Luciju, ki po prestanih težavah dolgega potovanja in krvavega boja neumorno streže umirajočim in ran-jenim tovarišem. Dolgo časa gleda po-veljnik ganljivi prizor, potem pa zapusti neopažen Lucijev šotor ter naglo odide.

Ko naznani naslednje jutro bojni rog nastop dnevne straže, se zberejo vsi vo-jaki okrog svojih poveljnikov. Tudi kopači kaznjeniške stotnije, kar jih ni ležalo ran-jenih, se postavijo pred šoto om Biloza Vafra v vrsto. Stotnik je nenavadno slabe volje, vendar si ne upa po svoji stari na-vadi obsuti podložnikov s kopico psovk in kletvic. Ko pokara nekaj kaznjencev za-radi zanemarjene obleke in poškodova-nega orodja, ukaže Luciju Flavu stopiti iz vrste in mu reče:

»Kot bivši častnik, ki pa nisi bil vre-den te časti, bi že moral vedeti, da zahte-vam od svojih vojakov strogo in neomeje-no pokorščino. Ali včeraj si iznova poka-zal svojo zlobno in ošabno upornost. S svojim samovoljnimi in predrznimi napa-dom si zakrivil smrt dvaseterih tovari-šev, petintrideset težko ranjenih pa se zvija v hudih bolečinah. Sicer so vsi stra-hopetni kristjani — zato ti bo Tit kazen morda nekoliko omilil — ali vojak je vo-jak; nadejati se smeš, da te doleti plačilo, ki ti bo za vse žive dni izbil veselje do upora — za to hočem že poskrbeti. Kot prvo nagrado tvojemu junaškemu dejanju določam: odslej se ti mora odmeriti vsak dan samo polovica navadne hrane in gorje ti, če bom slišal o kakem godrnjanju! Vsa druga odlikovanja prepuščam svojemu vrhovnemu poveljniku, ki bo primerno po-plačal tvoje javno nasilstvo!«

Tu nenadoma prekine razjarjenega stotnika častnik ter mu naznani, da se mora nemudoma zglašiti pri Titu in pri-peljati s seboj Lucija Flava.

Biloza Vafra se zdi to nujno pova-bilo precej sumljivo. Brž izpremeni svoj strog in odurni glas in odide ves pobit in prebledel proti poveljnikovemu šotoru. Obenem ukaže nekemu desetniku, naj pri-žene za njim tudi upornega kaznjenca Lucija Flava. (Dajle prihodnjič.)

Za kratek čas.

Iz zapiskov ponočnega čuvalja.

Pravijo, da je noč človeku sovražna; meni pa vendar daje vsakdanjo plačo. — Sinoči sem spal pred nekimi durmi. Ne-kdo me je zbudil. Ali ga smem zaradi mo-tenja nočnega miru tožiti? — Nedavno me je nagovoril nek dijak: »Dobro jutro, go-spod tovariš!« Menda je bil to, kar jaz (ponočniak). Jaz varjem ljudi po noči; da bi se po dnevi le tudi sami čuvali! — Čas odpokliče vse ljudi, jaz sem pa človek, ki čas kličem.

O ti posli. Gospodinja deklj: »Saj pra-vim, kar ti rečem, gre pri enem ušesu notri, pri drugem pa vun!« — Dekla: »Kaj pa morem jaz za to, da imam dve ušesi!«

Slab izgovor. Profesor beraču: »Na, tu imate dva vinarja, toda zapomnite si, da denar ne stori človeka srečnega!«

Razgled po domovini.

Državni poslanec dr. Žitnik je odločno protestiral v državnem zboru proti imenovanju nemškega deželnega šolskega nadzornika na Kranjskem ter predlagal, naj se dotična postavka 7504 K črta v proračunu. Nada je tudi ostro obsojal, da se po Štajerskem, Koroškem in Primorskem prezira slovenščina kot učni jezik. Slovenci zahtevajo iz praktičnih razlogov vsenčilišče. Ako se jim to zagotovi, potem glasujejo tudi brez pomisleka za italijansko univerzo v kakem čisto italijanskem mestu, kje v južnih Tirolah.

Tihotapljalci so začeli v zadnjem času čez kranjsko mejo v velikem številu hrvaške prašiče, katere je deželna vlada z razglasom z dne 1. svečana 1909, št. 2845, prepovedala uvažati. Pred tem tihotapstvom se odločno svari, ker se lahko zraven tudi utihotapi prešičja kuga, na grozno škodo domače prešičjereje. Zraven čaka pa tihotapca, ako ga dobe, občutna kazen in zapor.

Živinorejska zadruga. Pred tednom so si ustanovili v Borovnici živinorejsko zadrugo, katera bo imela lastne plemenske bika in mrijasce ter lastne pašnike za živino. Enako osnovane zadruge z lastnimi pašniki bi se morale tudi drugodi ustanovljati.

Ljubljanska kreditna banka snuje za Bosno svojo podružnico, katero misli otvoriti v Sarajevu. Uprava banke je že načela potrebne prostore za svojo podružnico.

Potrjen deželni zakon. Deželni zakonski načrt za Kranjsko glede varstva planin in povzdige planinarstva je dobil cesarjevo potrdilo.

Častna člana. Slovensko katoliško akademsko društvo »Danica« na Dunaju je imenovala dr. Šusteršiča in dr. Žitnika svojim častnim članom ob priliki ustanovitve slovanske lige katoliških akademikov.

»Südmärka« je obhajala dne 6. t. m. v Gradcu svoj 20. redni občni zbor. Za razširjanje nemštva je uporabila dosedaj en milijon kron. Več kot 400.000 K je izdala kot darove, več kot 500.000 K je uporabila zato, da pridobi nemške gospodarske postojanke. — Priznati se mora, da so Nemci v podpiranju svojih društev res požrtvovalni. Slovenci sicer nismo tako bogat narod kakor je nemški, a nekoliko bolj požrtvovalni bi že tudi lahko bili, kjer se gre za dobro stvar. Ako se hočemo uspešno boriti proti našim narodnim zatiralcem, moramo imeti tudi sredstva na razpolago. Zato pa naj ne bo nobenega zavednega Slovenca, nobene zavedne Slovenke, ki ne bi vsaj nekaj po svojih denarnih zmožnostih daroval za obmejne Slovence. Vsako naše izobraževalno društvo naj bi vsako leto priredilo vsaj eno veselico v prid obmejnemu Slovencem, katere bočejo Nemci pogoltniti.

Grozovit umor. Deček odrezal tovarišu vrat. Vrat je odrezal 15-letnemu fantu Janezu Obrmanu na Vidočičih pri Metliki 19-letni Marko Plesec. Morilec, ki je hotel svojo mater zaklati, se je nekaj sporekel z dvema fantoma, pa zagra-

bil za nož, s katerim je cepil trte in tekkel za mlajšima. Eden je v strahu skočil v vodnjak, drugega je dotekel blizu vasi in ga zaklal.

Letošnji novomašniki lavantinske škofije. Novo mašo bodo darovali čč. gg. četrtoletniki: Kren Franc, pri Sv. Ilju v Slov. gor., dne 1. avgusta, pridiguje preč. g. Davorin Roškar, župnik pri Sv. Florijanu pod Bočem. Kuhar Anton pri Sv. Petru in Pavlu v Ptuj, dne 8. avgusta, pridiguje vlč. g. Franc Letonja, kaplan v Šmartnem pri Slovenjgradcu, Rampre Franc, v Stopercah, dne 8. avg., pridiguje vlč. g. Janko Sirec, kaplan istotam. Rop Franc, pri Sv. Lenartu v Slov. gor., dne 8. avg., pridiguje preč. g. Gašpar Zernko, župnik v Puščavi. — Čč. gg. tretjeletniki: Baznik Ivan, pri Sv. Križu pri Kostanjevici na Kranjskem, dne 1. avg., pridiguje vlč. g. Anton Penič, kaplan pri Sv. Rupertu nad Laškim. Erhatic Martin, pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji, 22. avg., pridiguje preč. g. Miroslav Horvat, župnik pri Sv. Lovrencu nad Mariborom. Geratic Ivan, pri Sv. Treh Kraljih v Slov. gor., dne 15. avg., pridiguje vlč. g. Ivan Zel, kaplan pri Sv. Jakobu v Rožu na Koroškem. Lassbacher Anton, v Negovi, dne 15. avg., pridiguje vlč. g. Ivan Vogrinec, kaplan v Braslovčah. Škofič Marko, pri sv. Martinu pri Vurbergu, dne 22. avg., pridiguje ml. g. Franc Moravec, kanonik in stolni župnik v Mariboru. Žagar Ivan, pri Sv. Petru v Savinjski dolini, dne 8. avg., pridiguje vlč. g. Pavel Žagar, kaplan v Gornji Polskavi.

Medeni dnovi. Znamenita kranjska čebela je letos izborna prezimila in spomladno vreme je razno cvetličje kaj zgodaj razvilo. Čebele so imele ves majnik izvrstno pašo na divjem kostanju. Takoj za njim se je razvila ravnotako medena paša na akacijah, ki so letos nenavadno bujno cvetele. Kot posebno meden dan v ljubljanski okolici je imenovat prvi junij. Zadnje dni pa so pričele cvesti lipe, ki tvorijo za našo čebelo prav posebno slaščico. Toliko rojev kakor letos že ne pomnijo kmalu naši čebelarji. Umno čebelarstvo v naši deželi vidno napreduje, zlasti ker se čebelarstvo društvo mnogo trudi in prizadeva s strokovnim predavanjem, z raznimi nasveti itd. vzbuditi čim večje veselje in zanimanje za čebelorejo. Letina medu obeta tedaj biti precej bogata.

Polzkušen samoumor. Na stranišču na cesarja Jožefa trgu v Ljubljani se je ustrelil z revolverjem pod brado samski pekovski pomočnik Gregor Pance. Ni se zadel do smrti, nezvestnega so prepeljali v bolnišnico. Vzrok samoumora je baje brezposelnost in beda.

Socialni demokratje in liberalci so priredili preteklo nedeljo shode v Ljubljani. Na liberalnem shodu je Hribar zagovarjal svoje nelepo početje v političnem življenju. Župan Hribar naj si dobro zapomni, da se tako grdi madeži ne dajo tako hitro izbrisati in pozabiti.

Delavni hoirat. Pretekli teden se je vršila v proračunskem odseku, v katerem

sedi izmed štajerskih Slovencev samo Ploj, razprava glede mesta nemškega okrajnega nadzornika za Spodnji Štajer. To je zopet nov atentat Nemcev na slovenski Sp. Štajer, katerega bi moral hoirat Ploj, kot štajerski poslanec, odvrniti. Toda Ploj je molčal. Edini naš poslanec Gostinčar se je izrazil proti temu in zahteval, da se to ne sprejme, toda je s svojim predlogom propadel, kar dovoli kaže nedelavnost Ploja. V vseh krajih vlada veliko, popolnoma upravičeno ogorčenje nad takim delovanjem slovenskega (?) poslanca, ki takorekoč skrbi za ponemčenje Spodnjega Štajerja. Kaj bo porekla k temu teta »Sloga«?

Slovenski časnikar odlikovan. Č. g. Jakob Ukmar v Trstu je bil odlikovan od sv. očeta Pija X. z latini zaslužnim križcem »za cerkev in papeža«. Čestitamo!

Mladeniški shod. Iz Svetinj na Spodnje Štajerskem se nam poroča: Nedelja 13. t. m. je bil praznik naše mladine. Že toliko časa željeni mladeniški shod se je izborno obnesel kljub slabemu vremenu, ki je hotelo zborovanje motiti, je bilo navdušenje veliko. Govorili so na shodu podpredsednik S. K. S. Z. dr. Josip Hohnjec, nadrevizor Pušenjak, ekonom Novak, tajnik K. Z. Šut, kaplan Štuhec, župnik Bratušek in veliko mladeničev.

Iskal je srečo, a našel je smrt! V daljno Ameriko, v Cleveland, Ohio, je šel dne 14. aprila t. l. posestnika sin Franc Redenšek, rodod iz Kumpol pri Boštanju, star 32 let. Prišedši tja dne 11. maja, peljal se je na stanovanje s tramvajem, izstopivši pa se spodtakne in pade, pri padcu pa si zlomi palec leve roke. Precej se napoti k zdravniku, da mu roko obveže, a bilo mu je vedno hujše. Dne 21. ma'a, mu je bilo že tako hudo, da ni mogel več hoditi. Poklicali so zdravnika in duhovnika. Ko je prišel zdravnik, ga je pogledal in izjavil, da ni nobene rešitve več, da ima vso kri zastrupljeno. Dne 23. maja je umrl ter je bil dne 25. maja pokopan. Nesrečnež je šel samo umreti v Ameriko, za njim plakajo vsega spoštovanja vredni starši, brat in sestre. Bil je Francelj blaga duša in zvest pristaš S. L. S.

Prevzv. knezoškofo dr. Jeglič v Ameriki. Iz Amerike se nam piše: Prevzvišeni gospod knezoškofo A. B. Jeglič pride to jesen v Ameriko. Sino nas je vse v Ameriki ta novica razveselila. Kdor ima le še količkaj pravega slovenskega čuta in srca, je to blago misel prevzv. knezoškofa pristrčno pozdravil. Le pridite, ljubljani naš bivši nadpastir, in se prepričajte sami, da nas je še večina večina, ki smo ostali zvesti veri svojih očetov, ostali udani sveti katoliški cerkvi. Prepričali se boste pa tudi, da imate tudi tu nešteto src, ki Vas ljubijo in spoštujejo kot otroci svojega očeta. — V več župnijah bo prevzvišeni naprošen, da birna slovenske otroke. Sicer liberalni list »Glas Naroda« napada premil. g. knezoškofa radi njegovega dohoda, a to pisanje je le izbruh nekaterih oseb, ki nimajo mirne vesti in se zato ne

vesele prihoda Hjubljenca slovenskega ljudstva.

Zopet zmaga S. L. S. Dne 26. maja je bila volitev občinskega odbora za občino Velika Račna, pri kateri je bilo voljenih odbornikov in 7 namestnikov. Vsi so pristali S. L. S. Dne 8. junija je bila pa volitev občinskega starešinstva. Izvoljeni so: Janez Brodnik, Mal. Račna, županom; svetovalci so: Matija Štupnik, Velika Račna, Damijan Škoda in Ivan Bahovec, oba iz Male Račne.

Naši mladeniči so priredili izborni uspel sestanek v Radečah pri Zidanem mostu 13. t. m. — Minolo nedeljo je praznovala mladeniška organizacija svoj praznik v Komendi pri Kamniku. Tu se je blagoslovil novi »Društveni dom«.

Dolenjskim rojakom! Še par števil — in »Dolenjske Novice« dokončajo prvo polletje kot tednik. Upamo, da smo ustregli svojim čč. naročnikom, ko se je naše lastništvo odločilo vzdržati jih letos kot tednik. S tem smo dolenjskim rojakom dokazali, da smo pripravljeni kar največ žrtvovati z iskreno željo, da bi dober tisek razširili kolikor mogoče v vsako dolenjsko hišo. Res se je krog naših čitateljev razširil, a vendar ne toliko, kolikor bi bilo treba po raznih krajih naše obširne Dolenjske. Če pregledujemo zapisnik naročnikov, najdemo še tuintam velike župnije, ki nimajo niti enega naročnika »Dolenjskih Novic«. Mislimo, da bi čč. rodoljubi z nekoliko agitacijo ta nedostatek lahko odpravili. V vsaki večji vasi bi se dalo dobiti vsaj par naročnikov. Lepa priložnost se nudi uprav zdaj ob polletju, ki po časniški šegi začenjamo nov naročniški obrok. »Dolenjske Novice« stanejo za pol leta samo 1 K 50 vin. Čč. naročniki so se prepričali, da smo si prizadevali ustreči opravičenim željam tako v tehničnem kakor v uredniškem oziru. Za raznovrstnost članov bomo kakor doslej skrbeli in opozarjali na vse potrebe naše zanemarjene Dolenjske. Naša iskrena želja je, da bi postale »Novice« glasilo vseh dolenjskih okrajev. Zato vljudo vabimo v svoj krog čč. rojake kot dopisnike in naročnike. Z združenimi močmi bomo naše priprosto in pokažljivo ljudstvo povzdignili k večji omiki in h gnotnemu blagostanju. Poslali bomo nekatere številke v razne kraje na ogled v trdni nadi, da se bodo čč. rodoljubi odzvali našemu vabilu. Za uredništvo »Dol. Novic«: Kanonik Žlogar.

Carralyt-marmor. V sedanjih časih stavbarstvo silno napreduje. Zlasti se pri stavbah gleda na to, da tudi v zdravstvenem oziru ustrezajo svojemu namenu, pa tudi glede lepote ne zaostajajo za prejšnjimi časi. Seveda so take stavbe tudi primeroma zelo drage, ako se uporablja boljši material, zlasti če pride v poštev raznovrstni marmor. Dolgo je bilo treba delati poskuse, žrtvovati in premišljevat, predno je prišel človek do izumitve, ki utegne izpremeniti v kratkem obliče marsikakemu modernemu poslopiju, posebno pa našim cerkvam, pred vsem pa njihovi notranjščini. Ta iznajdba je umetni marmor, patent »Carralyth«, ki si ga je pridobila tvrdka Zajec in Horn v Ljubljani za vso Avstrijo tostran Litve in Bosno. Z novo

iznajdbo je ustrezno i zdravstvenim ozirrom, i lepočutju, posebno pa še gnotnim razmeram, ker omogočuje najslajnejše ozajšanje stavb s skromnimi sredstvi.

Zdravstvenim zahtevam ustreza novi marmor, ker je brez luknjic, brušen in poliran kot steklo gladek. Če se oprashi, treba ga je samo obrisati z mokro gobo, kakor čistimo naravni marmor. — Da se pa človek prepriča o pomenu tega marmeljnja v lepotnem oziru, zato ni treba drugega kot videti enkrat ž njim prevlečeno steno ali vsaj večji vzorec. Sicer pa že tudi enostaven vzorec govori precej glasno o čarobni lepoti nove izumitve. Marsikdo je že, videč ta marmor, vzklilnil: »Carralyth« presega po svoji lepoti in naravnosti vse, kar so nam prinesla zadnja stoletja na polju stavbarstva! — Vsled »Carralytha« slednjič odpade za vsako boljše javno poslopje glavna zapreka okraševanja, namreč visoka cena. Kajti cena »Carralytha« je v primeri z dotičnimi originalnimi marmeljni naravnost neznatna. Kako dragocene so nekatere vrste marmorja, n. pr. rožnordeči italijanski (rosa d' Italia) ali krasno zeleni afrikanski z rjastimi progami, kjer pride kvadratni meter lepo poliran v 2 cm debelosti na 40, 50 pa tudi 80 in več kron. Umetni marmor pa, ki ga ne ločiš od naravnega v risbi, pa stane 15 do 16 kron ista ploskev. Izdelujejo se marmorji v poljubni barvi in risbi. N. pr. sivi kraški marmor; od laških vrst: snežnobeli kararski, črni in sivopegasti bardiglio, paonazzo rmenkasto-bel z žoltimi in rjastimi žilami in plameni, višnjevo-rdeči italijanski, morsko-zeleni, rmeni veronski (rdeče žilast v žoltem dnu), rožno-rdeči itd.; od belgijskih marmorjev: sivi belgijski, sv. Ane marmor (črn, sivo-belo naškropljen), modri belgijski (črn z belimi žilami); od francoskih vrst n. pr. Campan vert (zelen); od drugih n. pr. zeleni irski, zeleni afriški s prekrasno slikarijo, ki se ne nahaja pri nobeni drugi vrsti in je za moderni slog ustvarjen kot nalašč.

O vrednosti umetnega marmorja pričča dovolj dejstvo, da je kupila patent za Belgijo ena največjih belgijskih družb za obdelovanje naravnega marmelja.

Kot pri Stucco lustro so tudi pri »Carralyth« barve pristne, ker so cele velike plošče izdelane po načinu slik al fresco; plošče in stene prevlečene ž njimi se smejo poljubno umivati z gobo.

Poraba umetnega marmorja je mnogovrstna: ž njim obkladajo stebre in slopove, vlagajo ga v manjših tablicah raznih barv, rabijo jih pri kopaliških napravah mesto granatoidnih ploščic, za elektrotehnične tablice (Schalttafel) itd. Stene obložene z marmorjem se lahko porazdele v polja iz raznobarvanega marmorja in pogled takega svetišča ali tudi vestibula v mestni stavbi napravlja na obiskovalca naravnost impozanten vtis.

V nekem tehnološkem delu, izišlem letos, se mimogrede omenja tudi posnemanje naravnega marmorja, s katerim se ukvarjajo razni umetniki že davno, a doslej le v zvezi z prevelikimi stroški. Na strani 64 dotične knjige stoje besede: »Sploh pa je posnemanje naravnega mar-

morja do prevare umetnost; s to umetnostjo se bavijo na Laškem specialni umetniki.«

Sedaj imamo najpopolnejšo, na solidnejšo, najnaravnjejšo in daleko najcenejšo imitacijo marmorja, ki se sploh da misliti. Slovenci doma v svojem središču, prvi med vsemi Avstrijci.

Zahvala. Dne 16. junija t. l. uničil mi je požar moja poslopja v Stranski vasi, katera so bila zavarovana pri »Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani«. Škoda cenila se je takoj po odposlancu omenjene zavarovalnice in tudi takoj do vinarja izplačala, vsled česar si štejem v dolžnost, to edino domačo slovensko zavarovalnico vsakemu, ki želi kaj zavarovati, najtopleje priporočati. — Stranska vas, dne 20. junija 1909. — Anton Bučar, s. r.; Fr. Košak, s. r., priča; Jos. Perme, s. r., priča. 1720 (1-1)

Za tamburaše! Bom šel na planince. Potpuri slovenskih narodnih pesmi za tamburaški zbor, zložil Marko Bajuk. Cena 3 K. Ljubljana 1909. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. — Tamburaši, veseli je boste te nove zbirke. Lep šopek, povit iz deseterih narodnih pesmi, ki so preproste, pa vendar ne enolično, ampak ponekodi kar živahno harmonizirane. Celo lahke imitacije je gosp. Bajuk poizkušal semtertje. Tudi prehodi, oziroma med- in poigre se kaj lepo strinjajo v eno celoto. Seveda, kakor tamburaški zbor ni umeten orkester, tako tudi skladeb zanj ne moremo meriti s stališča visoke umetnosti; to pa lahko rečemo: g. Bajuk je storil, kar se je storiti dalo za tamburaški zbor iz posameznih pesmi, ki se tudi posamič lahko igrajo. — Seveda bi bilo želeli, da bi se poleg glavnega tonovskega načina G-dura tudi kak stranski pokazal: D-dur, C-dur, da bi se tako izognili monotonosti. V prihodnjih zvezkih naj bi se ta nedostatek izboljšal. Sicer je pa gotovo, da bo ta potpuri kot tamburaška skladba prav dobro učinkoval. — Popravki: Str. 5. berde naj dobi v obeli vrstah v 2. taktu obakrat g mesto d. Str. 12. v prvi vrsti 1. takt dobi berde g mesto fis. Str. 16. dobi kontrašica v prvem taktu fis mesto drugega g. Str. 20. naj dobi berde v 2. in 6. taktu g mesto d.

Kimovec.

Mešani in ženski zbori. Uglasbil Fran Ferjančič. Cena partituri 3 K, (2 glasova skupaj) po 50 vin. V Ljubljani 1909. Založila »Katoliška Bukvarna.« V elegantni obliki, na finem papirju stopajo pred nas te skladbe, deset po številu. Menda ne bo preveč, če rečem, da so skladbe zelo dobre, izvečine naravnost izvrstne. Ferjančič ima svoj poseben značaj v kompoziciji, diči ga slovensko čustvovanje, odeto v najboljše moderno obliko; originalen je, skoroda vedno zelo živahen, in kar je največ vredno: vedno naide značaju besedila jako primeren izraz v glasbi. Krasna je v tem oziru Gregorčičeva »Tone solnce, tone...«, izrazit »Pustni večer«, kako se v lahnem rondoju ob lahni vijolinah in hrumečem basu vijejo pari! potem to skrivnostno svarivno trkanje ob polnoči, hrupno norčevanje godcev in plesalcev, in nazadnje žalosten konec v valovih: ka-

rakteristično! Efekt mora napraviti skladba povsod, če se bo kolikšak energično proizvajala. Ali pa ljubka »Sivilja« in živalne »Plevce«, kako so to lepega, nežnega izraza! »Lahko noč« bi mogli imenovati skoro koncertno skladbo.

Poleg drugega naj omenimo le še Ferjančiča kot prirejevalca narodnih oz. ponarodilnih pesmi. Tri je sprejel v to zbirko. Priznati se mora, da so izborno urejene, zlasti ugaja dekliški zbor »Rožmarin«, ki je naravnost globoko zamišljen. Dobro proizvajanje mora ganiti srce.

Sploh diči skladatelja originalna zamisel, globoka koncepcija. Hkrati je potrebno omeniti dobro uporabljenost motivov in vsled tega tudi enotnost vsake skladbe. In kljub temu, da so skladbe popolnoma unnerjene po modernih zahtevah, niso ravno težke. Količak izvežban zbor jih bo večino lahko zmagoval, seveda s primernim trudom in ukom. In čas bi že bil enkrat, — naj olajšam s to besedo svoje srce — čas bi že bil, da bi se splošno naši zbori povzpeli višje, naj bi pevci pravzaprav pevovodje! Zahrepeneli po napredku! Pevci se namreč — experientia teste — veliko rajše uče skladeb, ki stanejo nekoliko več truda, lažje jih dobiš za skušnjo, kakor pa za vsakdanje blago, ki ga zelo navaden pevec po vseh plateh, po melodiji in harmoniji že skoro prej pozna, predno ga v roke dobi. Dajmo našim navdušenim pevcem krepke hrane! Upajmo, da bo ta zbirka, ki kar kliče po zborih — tudi v tem oziru veliko dosegla. Dob: se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Kimovec.

* **Planinske cvetke v podobah.** 97 barvanih podob s slovenskimi, nemškimi in latinskimi imeni. Cena 80 h, po pošti 90 h. Ta lična knjižica je izšla v Schwentnerjevi založbi in se dob: v »Katoliški Bukvarni«. Že prej izšlo: Metulji v podobah, cena 80 h, po pošti 90 h; Hrošči in žuželke v podobah, cena 80 h, po pošti 90 h.

Gorenjski Orli!

VSPORED

slavnosti »Katol. slov. izobr. društva« v Radoljici, dne 27. junija 1909.

1. Sprejem gostov.
2. Ob 8. uri sv. maša.
3. Od 10.—12. ure

mladeniški tečaj,

ki ga vodijo gg. L. Smolnikar, dr. L. Pogacnik, F. Terseglav, Iv. Podlesnik.

4. Ob 12. uri skupno kosilo.
5. Ob 4. uri popoldne

javna telovadba.

6. Po javni telovadbi

ljudska veselica.

Pri cel: slavnosti sodeluje sl. »Savska delavska godba«.

Vabijo se, da se slavnosti udeleže zlasti mladeniči in pa naša izobraževalna društva,

Gorenjske novice.

Iz selške doline.

g Občinske volitve v Selcih so bile dokaj živahne. Liberalci so se jih udeležili polnoštevilno z imenom »Kmečka stranka«, kajti imena liberalci je pri nas že vsakega naprednjaka sram. Ta nova kmečka stranka je imela pri Oštoredcu na razpolago dva sodčka vina, seveda vse zastoni! En sodček drži sto litrov, drugi 50. Tudi kronce so delili ti usmiljeni ljudje. Celo petače po 5 kron so ponujali za en glas. Vkljub temu so pogoreli ti radodarni ljudje, ti usmiljeni Samarjanci. Izmed 24 odbornikov so le z enim zmagali. Kakor lastovke muhe tako so lovili tudi vaše somišljenike in res nekatere vjeli v svoje mreže. General te novopečene »Kmečke stranke«, veleučeni dražgoški štipica, ki žaluje noč in dan, da ni več organist, in ki je že od Poncija do Pilata pošiljal svoje deputacije, da so povsod dobile dolg nos, ta mož je upal, da postave navsezadnje še župan velike selške občine. Mož se moti bolj kakor je dolg in širok! Preje bode Sora tekla nazaj v Sorico in čez planine v Bohinj, kakor bo sedel na selškem županskem stolčku dražgoški domišljavi socialni demokrat v kmečkih hlačah, obsežni štipica, in naj piše in govori stokrat, češ, moja zaslonba je v Kranju pri c. kr. okrajnem glavarstvu! Tudi Čotu v Selcih neizmerno diši občinska pisarna in še bolj županska čast in oblast. A do sedaj ima obširna selška občina še nad 900 mož, ki ni bil še nobeden zaradi uboja zaprt v Mariboru šest let, in vsak izmed teh 900 mož ima prednost za župana, potem pride šele Čot na vrsto. — Štupičeva kmečka stranka se je pritožila proti volitvam. Naša S. L. S. se ne boji slučajnih novih volitev, ker bode zopet pošteno naklestila, in sicer z veliko večjo udeležbo staro, leno, domišljivo liberalno stranko, ki se ponuja pri vsakih volitvah z novim imenom. Posebno hud agitator proti S. L. S. je bil železniški mesar Pobč. Tega moža so si posebno dobro zapomili naši živinorejci, katerim ponuja posebno visoke cene za klavno živino. J. M. je ponujal za kravo 100 K. Al M. jo je pobil raje doma in sam razprodal in dobil za zaklano goved 200 K! Enakih kupcij poznamo več, kako je hotel liberalni Pobč kmeta za polovico odrediti. Očka Pobč, le tako naprej, to je za našega kmeta zmiraj dobro. — Naša županijska zadruga ima v svojih pravilih, da sme prodajati zaklano zadržno živino; te zadruge se oklenimo še v večjem številu, pa smo od vas neodvisni! Razumete!

Iz ljubljanske okolice.

Moste. Občinske volitve za občino Moste se bodo vršile dan po sv. Petru 30. junija. Volili bomo v gostilniških prostorih Franca Zakotnika ali Kapsa. Vsak razred bo volil šest odbornikov in tri namestnike. Tretji razred ima okoli 450 volivcev in voli od 8. do 12. opoldne II. razred ima do 70 volivcev in voli od dveh do treh popoldne. Prvi razred ima 18 volivcev in voli od pol štirih do štirih po-

poldne. Volivci! Od vas je odvisno, kakšni možje bodo imeli občino v rokah. V naši občini je treba mož, ki bodo dobro gospodarili in delali vedno v korist občine. Ljudje, katerim je prva stvar vpitje in zabavljanje in udriljanje po »farjlih«, ne bodo storili kaj dobrega. Kdor se postavlja na stran socialne demokracije in liberalizma ali z drugo besedo na stran brezverstva, ne more biti dober gospodar. Vsi volivci na noge in hitimo na volišče za dobre, poštene skrbne možje. Socialnodemokratska-liberalna zveza ne sme zmagati!

Vodmat. Volivni shod za volivce in volivke je bil zadnjo nedeljo v kavarni pri malem slonu. Sklicala ga je »Kmečka zveza«. Socialni demokratje se sedaj bahajo, da so imeli na shodu večino. Pravijo, da jih je bilo 28, naših pa 27. Pa ni res. Naših je bilo 41, socialnih demokratov pa 20. Shod je trajal od tri četrt na 11. do pol 1. ure. Poročal je dr. Pegan. Na tem shodu so pokazali socialni demokratje, kako so surovi, kako malo vedo se je tudi videlo iz njihovih ugovorov in klicev. S takimi ljudmi se ne more delati skupaj. Naši bi bili radi govorili o občinskih zadevah, pa zavoljo vpitja socialnih demokratov ni prišlo do tega. Ob tri četrt na 1. uro je predsednik zaključil zborovanje, na kar so naši zapustili kavarino. Druzega se od socialnih demokratov ne bomo naučili kakor surovosti. Takim surovim ljudem pa ne smemo prepustiti občine. Zato v sredo 30. junija vsi na volišče proti liberalno-socialnodemokratskim kandidatom!

Selo. »Slovenski Narod« je pisal koj potem, ko so ljubljanski dohtarji Zerjav, Tavčar in Triller prodajali svojo modrost v našem koncu, da je g. Eija Predovič podaril za šolo na Selu svet v vrednosti 10.000 K in še 1000 K v gotovini. S tem je hotel »Slovenski Narod« le farbat in dobiti volivce za to, da bi volili s Predovičovo stranko. Pa ni nič res, kar se je pisalo. G. Predovič ni podaril za šolo ne sveta in tudi ne tisoč kron povrhu. Pri zadnji seji je eden občinskih odbornikov, prosil g. Predoviča, naj dovoli, da se zapiše v občinski zapisnik, da je res podaril, in kje je podarjen svet. Predovič je pa rekel, da bo podaril, kadar bo za gotovo določena šola na Selu. Če unre on, bo pa dal njegov sin. Ko ga je odbornik presilil, naj se vsaj ta obljuba zapiše v zapisnik, pa g. Predovič tudi tega ni dovolil. Ker je tako, pravimo mi, da »Narod« farba, da bi več volivcev bilo na strani Predovičevi.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Slov. katol. izobraževalno društvo v Cerkljah priredi v nedeljo pred sv. Petrom, to je 27. junija, igro s sedečim sporedom: 1. Jadransko morje. 2. Sokolska. 3. Slovenski svet, ti si krasan. 4. Razlaga. 5. Igra »Sinovo maščevanje ali spoštuj očeta«. Igra je jako lepa in zanimiva ter ga vsakogar podučna. V tej igri se kaže, kako se četrti božja zapoved uresničuje in maščuje, če se ne spoštuje. Vstopnina bo po tem redu: sedeži prve vrste 1 K, druge vrste 60 h, tretje vrste in stojišča 20 h. Začetek ob pol štirih popoldne. — K

veliki in polni udeležbi najljubše vabi odbor. — Preteklo nedeljo, 13. junija, so pa igrale tudi naša dekleta Marijine družbe igro »Dve materi«. Nekatere igralko, vlasti Olga, so jako dobro rešile svoje vloge.

g Moravske novice. Umrli je v Mošeniku, občine Peče, nagle in neprevidene smrti Anton Vidergar, posestnik in občinski odbornik. Zvečer je bil še zdrav, ponoči pa je nenadoma izdihnil. Čujte, ker ne veste dneva ne ure! — Umrli je na Dolih sv. Andreja mladenič Jožef Koželj, v 23. letu starosti. Pokojnik je bil član izobraževalnega društva. — Farna cerkev sv. Martina dobi prenovljen križev pot z krasnimi novimi okvirji. — Našemu izobraževalnemu društvu se obeta lepa prihodnost. V kratkem ustanovimo telovadni odsek. Fantje že komaj čakajo. Obeta se nam nova društvena dvorana. Prav, saj jo je treba! Ampak potem se začne življenje! In življenja potrebujemo. Fantje, naprej! Kvišku, o mladina — v boj za narod svoj — Bog in domovina — naj bo prapor tvoj. Na tleto! da se čim preje združimo v telovadnem odseku. Na zdar! — Izobraževalno društvo priredi 29. junija, na praznik sv. Petra in Pavla, predavanje. Točka: Naša misel — katoliška misel. Člani in prijatelji društva uljudno vabljene.

g Javen shod priredi Katol. politično društvo za škofjeloški okraj v nedeljo, dne 27. junija, ob desetih dopoldne v društvenem domu. Poročata dr. J. Ev. Krek in deželni odbornik E. Jarc. Na shod se vabijo vsi volivci škofjeloškega okraja.

g K. s. Izobraževalno društvo v Metinjah bo priredilo v nedeljo, dne 27. junija, ob pol štiri popoldne narodno igro »Rokovnjači«. Kratak predgovor o rokovnjačih in njihovem življenju bo govoril uč. g. lektor o. Kerubin Tušek.

g Gorje. Dne 13. junija je naše »Kmečjsko društvo« praznovalo desetletnico svojega obstanka. Zahvalno sveto mašo je opravil v ta namen gospod ravnatelj Jvan Traven iz Ljubljane, ki je imel tudi primeren govor za to priložnost. Popoldne smo imeli shod, kjer so poročali gg. ravnatelj Traven, naš poslanec Pišer in naš župan Jan. Posebno zanimivo je bilo njegovo predavanje o starostnem zavarovanju. Z vzgledi iz domače fare je pojasnil korist zavarovanja tako jasno, da je vsak, kdor ga je slišal, dejal: Dobro je to! — V našem »Brahnem društvu« smo ustanovili pevski odsek. Parkrat je že v cerkvi pokazal, da ima dobra grla. Fantje, le zapojte; petje je boljše kot pitje in vpitje. — Želeli bi tudi, naj bi pri raznih prireditvah ne bil vedno ples na vrsti. Zadnji oglas v »Domoljubu« ga sicer ponižno skriva, a toliko boli se šopiri na rdečih plakatih. Zakaj tako?

g Iz Stare Loke. Na izvanrednem občnem zboru Slov. katol. izobraževalnega društva dne 20. t. m. se je vpisalo 27 novih udov, izmed katerih smo tudi novi odbor izvolili. S tem društvom se bo združila tudi farna knjižnica, kjer bodo udje in tudi drugi dobivali dosti zabavnega in družega lepega berila. V društveni sobi v kaplaniji bo tudi na razpolago nekaj slo-

wenskih katoliških listov, kjer bodo udje lahko vsako nedeljo brali, mesto po vasovanju in gostilnah hodili. Imamo pa tudi »Čebelico«, v katero bodo udje nosili svoje male prihranke. — Sena se bode letos precej manj nakosilo, kot lani. Celo spomlad nismo imeli toliko dežja, da bi rušo premočil. Tudi žito je prav redko in kratko. Letos kaže, da bo še slabša letina kot lani. Samo sadje letos lepo kaže; če Bog da, bomo jeseni obirali in tresli. — V nedeljo, dne 27. t. m., pride moška Marijina družba iz Ljubljane v Črnomlju, kjer bo imela ob 9. uri dopoldne opravilo. Povabljeni so tudi druge družbe. — Most čez deželno cesto na fari so popravili, naredili so mu nov obok iz cementa. Tudi ograja, ki so jo napravili ob poti za vodo, je bila jako potrebna, posebno ponoči je bilo nevarno, da si kdo ne omoči svojih kosti v vodi.

g Iz Kroke. Dne 2. julija, na praznik Marijinega obiskovanja je v Kropi pri kapelici prva sv. maša ob 7., druga s pridigo ob 10. dopoldne, popoldne ob 2. so pete litanije. Romarji pridite k Materi B. usmiljenja!

Sneberje. Tudi pri nas je precej volivcev, ki vlijo v Mostah. Možje! Ne dajmo se preslepiti, tudi če pride k nam Predovičeva kočija z lepimi belci. Mi bomo volili same dobre moze, in gremo vsi na volišče!

Dolenjske novice.

Belokranjske novice.

d Iz Semiča. Dne 15. junija je bil tu semenj. Ob taki priliki je navada, da se tudi malo več pije, posebno mladi fantje ne poznajo mere. Tudi ta večer so fantje popivali in prišlo bi bilo do tepeža, a bil je tu orožnik. Ko je ta hotel napraviti mir, se je neki mladi prenapetež protivil orožniku. Ta pa zagrabil za bajonet in ga zasadi razgrajču v prsi. Zvrnil se je in v par trenutkih je bil — mrtev. To naj bo v svarilo še vsem ostalim razgrajčam in postopačem, katerih je še veliko v Semiču.

d Kai je vzrok? Naj si čast, duhovščina še toliko prizadeva za pošteno življenje svojih faranov, naj se cenjeno učiteljstvo še toliko trudi, ne izboljša se nič. Dokler hodi deček v šolo, je še dober, ko pokaže pa šoli hrbet, pride v slabe družbe in se pokvari. One dobre lastnosti iz šole hitro zamro v srcu, ker sedaj se že ogiblje tudi cerkve kot vrag križa, ker ne sliši nič lepega, kot same neumnosti in kletvice. Kdo pa naj pomaga tu? Stariši, ne dajajte svojim dečkom denarja! Denar je mladini gotova poguba. Pazite, kam zahajajo vaši dečki! Ne skrbite le za drugo blago, v prvi vrsti naj bo vaša skrb: skrb za otroke!

d Drugi kraji. Po drugih državah skrb oblasti, da so ob nedeljah gostilne med sveto mašo zaprte in da gre mlad svet v cerkev. Kaj pa pri nas? Našim oblastim je to deveta briga, zato pa tudi imajo vedno več posla, ker število zlobnežev od

dne do dne raste in hudobije i zločini se vedno bolj množe. Saj vedno slišimo o ubojih, ki se dogode ob nedeljah po gostilnah med mladino!? Zganite se, oblastva, in naredite nov zakon, ki bo določal, da ne smejo gostilničarji med sveto mašo nič točiti! Mlad svet naj gre v cerkev in naj si tam blaži srce!

d Bogastvo Belokrajine. Trgovci, mladi Belokranjci imamo še mnogo dobrega vina, dasi se ga je že precej prodalo. Pridi Gorenjci, z mrzle planine, vabi Dolenjci v gorke doline! V Semiški gori in dalje proti Črnomlju v Ručenski gori je še veliko dobre pristne kapljice. Ne ustrašite se truda za dobro blago! Pa tudi žganja se še dobijo; slivovke, tropovke i droževke. — Opazovalec.

d Iz Semiča. Dne 13. junija je zborovala »Kmečka zveza« za Belokrajino v Semiču. Poročal je deželni odbornik dr. Lampe. Na tem gospodarsko-političnem shodu v Semiču so se sprejele naslednje resolucije z vzklikom: 1. Zbrani zborovalci na javnem shodu v Semiču 13. junija prosijo veleslavni deželni odbor, naj preskrbi spopolnitev vodovoda, ki je že v rabi, a mnogokrat ob večji suši, kakor lani in letos, odpove in sicer poskrbi na ta način, da prevzame k vodovodu nove studence na Blatniku, oziroma pregleda, če niso pomanjkanju vode krive slabe cevi, zlasti pri izpeljavi vodovoda od Kota do Črnomlja. 2. Zbrani zborovalci zahtevajo od slavnih cestnih odborov v Črnomlju in Metliki, da postopajo pri popravilu cest bolj energično in previdno, da se ne zadovolje s samim površnim nasipanjem čstih, temveč skrbje tudi za preložitve vsaj večjih klancev sploh, posebej pa še za bolj marljivo snajenje cest od preobilnega blata osobito po slabem vremenu, pa tudi preden se cesta nanovo nasipa. 3. Zbrani zborovalci prosijo državne in deželne poslance, naj po svojem vplivu kot ljudski zastopniki pospeše zidavo belokranjske železnice. Zato se navzoči zborovalci z vzklikom pridružijo deželnemu odboru, ki odločno zahteva, da se z delom vendar enkrat prične. 4. Končno izrekli navzoči zborovalci soglasno in javno zapu-panje vrlim poslancem S. L. S. in njemu razboritemu načelniku dr. Šusteršiču.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Št. Lorenca. Lepi uspehi živinorejskih zadrug na Gorenjskem in vedno ponašanje s krasno živino je vzdramilo tudi Dolenjce. Jeseni smo imeli tu živinsko razstavo, ki je dokazala, da so pri nas dani vsi pogoji za dobro živinorejo. Videli smo pa tudi, da nam še veliko manjka in bo treba dobro plemensko živino od drugod dobiti. Ko smo imeli račun mlekarne, ki se je prav dobro obnesel, saj je bilo v preteklem letu 270.000 l mleka in 700 K čistega dobička, čeprav smo na inventarju nad 2000 K odpisali, smo tudi sklenili premembo pravil. Pridejali smo v § 2 v namen, da pospešuje mlekarne z vsemi potrebnimi pripomočki živinorejo ter pospešuje kmetijstvo z nabavo potrebnih strojev. Ko bi kar tako začeli dobivati lepo živino za domače ljudi ter naročili stroje,

bi se oglašili visoki gospodje: »Oho, kje imate pa pravico?« Potem bi slaba predla ubogi mlekar. Zdaj smo vse pod paragraf spravili, da nam nobeden nič ne more. »Zakaj pa niste osnovali posebne zadruge?« Potem imamo dvojno delo, dvojne stroške, dvojni odbor itd. Zdaj se pa vse pod isto streho opravi živinorejsko in strojno zadrugo bomo lahko imeli pod varnimi pravili mlekarne. — Živinoreja v pravilih pa vendar nič ne pomaga. Zbrali smo se skupaj štirje živinorejci ter jo ob enem z dvema drugima in živinorejskim nadzornikom Legvartom udarili gor na Oberštajersko, v kraje, kjer Mura teče in imajo 700 m nad morjem in še višje po planinah krasno murbodensko pasmo, ono živino pšenične in bele barve, ki je razširjena po Dolenjskem. Kako je gori, vam drugič povem. Kupili smo po dolgem glihanju tri krave in enega bika, gotovo najlepšo živino, kar smo jo tisti dan videli. Krave imajo ena 740 kg, ena 690 kg, tretja nad 600 kg. Druga je dobila povsod prve premije in je imela na dan redno po 22 l mleka. Od te krave smo kupili tudi bika, ki je star 18 mesecev in ima še male zobe. **Tehja 640 kg.** Človek bi ne verjel, ko ne bi sam videl. Živina je došla popolno zdrava domu. Krasnega bika ima zdaj Balant na Vrhovem. Tako živino bi tudi vi radi imeli v hlevu, kaj? Kar pojdite jeseni pogledat na Gorenje Štajersko, kjer imajo še veliko prav lepe živine. Pravijo, da bo zelo po ceni, ko pride iz planin, ker jim je letošnja suša precej škodovala na senu. Za umne živinorejce, posebno za ude mlekarne je pa že ta bik na Vrhovem velikega pomena. Kdor bo hotel imeti zana-prej veliko živino in res mlečne krave, bo moral tja kravo gnati. Splača se tri ure daleč voditi. Saj je že tele precej kron več vredno. — V prvi vrsti gre hvala za ta lepi uspeh deželnemu odboru, ki nam je z znatno podporo omogočil nakup. — Obračamo se k sklepu še na vse razumne ljudi, da naj sami sodijo, če ne delamo res povsod za povzdigo dobrega gospodarstva. — Strašna smrt. Franca Zaletel, gostilničarka v Dobrniču, se je peljala 16. junija v Čatež po nekaj vina. Kupila je tam 13 vedrov in se vrnila domov. Sama je bila na vozu, ko je voznik ob malem klan-cu pod Zagorico stopil z voza, da bi zavrl. Konji so krenili na neznatno milino, voz se je nagnil. Franca skoči doli, voz se zvrne, ročica jo zadene na vrat, sod se je zvalil nanjo in jo strl. Na mestu je bila mrtva. Voznik je prestrašen klical na pomoč, da so prihiteli ljudje in jo spravili v bližnjo mrtvašnico. Ponesrečena je bila vedno vzglednega obnašanja in pobožnega življenja. Smrt jo gotovo ni našla nepripravljeno. Prepeljali so jo v Dobrniče.

d V Škocijanu pri Turjaku je pri občinskih volitvah zmagala S. L. S. Nasprotniki so si veliko prizadevali, pa se jim ni posrečilo.

d Smrt pobrali pod lopato, kar rodil je beli dan. Umrl je 7. t. m., previden s svetinimi zakramenti za umirajoče, v najlepši dobi svojega življenja Ignacij Travnik, star 22 let, trgovčev sin na Velikem Mlačevem pri Grosupljem. Trpel je tri tedne mučno bolezen, katera mu ni dala

prej miru, da ga je spravila v hladen grob. Bil je pošten, plemenit mladenič, znan daleč naokoli. Spoštovalo ga je vse, kar ga je poznalo. V dokaz naj bo samo to, da še ni bilo v fari in tudi daleč naokoli takega pogreba, kot sedaj. Od vseh strani, da nad 100 km daleč so ga prišli spremenit k sladkemu počitku njegovi prijatelji. Nagrob-nico in pri mašicah pel moški zbor iz Ljubljane tako mlo, da je vse utihnilo in na tistem prelivalo solze. Družina, ki je iz-gubila svojega sina, oziroma brata, naj bo s tem potolažena in naj nikar preveč ne žaluje. Saj biva nad zvezdami preskrbljen.

d Iz Loškega potoka. Predavanje je priredila 13. t. m. »Dekliška zveza«. Predaval je g. Škulj o sestavi človeškega telesa. Predmet, ki bo obsegal več predavanj. Sedaj nam je opisal organe, ki služijo obtoku krvi, torej glavna dela človekove notranjosti, želodec in srce. Velike slike so nam sproti pojasnjevale opisovanje posamičnih delov in njihovega delovanja. Pri vsakem delu so se omenjale razne bolezni, ki se pojavljajo, kaj jih povzroča in kako se jim ubranimo in zaprečimo. Predavanje je bilo zanimivo in podučno zares, saj človek marsikaj krog sebe v svetu pozna in zna; sebe, ustroj svojega telesa pa najmanj. Udeležba je bila kljub slabemu vremenu mnogoštevilna. — Novi dobrotniki našega »Doma«: Knave J. (3) 10 K, Košmrl A. (4) 10 K, Anzele J. (22) 10 K, Debeljak A. (7) 10 K, Gašperjev 7 K, Grže M. (29) 10 K, nabiralnik pri g. A. Mohar (41) 12 K, Samsa Jan (46) 5 K, Debeljak Marija (11) 3 K, st. 2 K, Zbačnik J. (43) 2 K, Oražem Iv. (39) 3 K, Anzele J. (31) 2 K, Kordiš J. (56) 2 K, Miluč Fr. (1), Samsa (27), Grže M., Kordiš Neža, Grže Mat. ml. po 1 K. Vsi Malilog. Bog Vas živi! Bog Vam plati!

d Iz Poljan pri Ortneku. Na predvečer sv. Antona smo pokazali farani, kako ljubimo svojega č. g. župnika A. Lavrenčiča. Zbrali smo se pred župniščem, zapeli par pesem, rakete so švigale v zrak, balončki razsvetljevali temno noč, občinski odbor se je pa godovnjaku poklonil. Med nami ni preprirov, kot en mož smo vsi, vsi ene stranke, to kažemo pri volitvah. Bog živi našega ljubljence!

d Romarski vlak za dekanijo Šmarje pojde tudi letos na Brezje in sv. Višarje in najbrže tudi na sv. Goro. Več pozneje.

d Telče pri Škocijanu. Shod S. L. S. se je vršil v nedeljo 20. junija na Telčah pri Škocijanu. Poslanec župnik Hladnik je poročal o delovanju deželnega zbora. Govoril je o vseh postavah, ki so se predlagale v korist slovenskega kmeta. Tajnik S. L. S. dr. Rožič je govoril o političnem položaju in o delovanju dež. zbora. Povedal je tudi, kako neustrašeno so poslanci S. L. S. zlasti dr. Susteršič in dr. Krek nastopili za koristi bosensko-hercegovskega kmeta. Govornik je poljudno razložil gospodarsko politično organizacijo S. L. S. Obema govornikoma so se zborovalci zahvalili z živio-klici in ploskanjem. Na shodu je bilo vseh skupaj gotovo nad tisoč zborovalcev, ki so prihiteli od vseh strani, tako da lahko rečemo, da je bil prvi politični shod na Telčah živa

priča, da tudi vinorodna Dolenjska vstaja. Le naprej po poti izobrazbe in samopomoči!

Notranjske novice.

Idrijske novice.

n Silno delavni hočejo biti novoizvoljeni mestni odborniki. Ni jim namreč dovolj, da bi sedanje občinsko gospodarstvo vodili, ampak radi bi tudi dognali, kako je vladal bivši gerent. Mi bi jim svetovali, naj gredo še dalje nazaj v dobo, ko je še g. Dragotin županoval in tudi za preiskavo takratnega uradovanja določijo poseben odsek. Tak bi bil bolj potreben kot pa odsek z nalogo, da pregleda delovanje g. Zazuja. Saj je ta gospod prejel pohvalo od politične gosposke za vestno in nepristransko izvrševanje svoje službe. Bivše županstvo z odborom vred je pa nekaj časa dobivalo nosove, dokler niso bili vsi skup odstavljani in večinoma tudi kaznovani. — Torej, gospoda, le treznejte; tako početje že meji na prismojenost.

n Podržavljena bo naša mestna realka s prihodnjim šolskim letom. Vese-limo se tega že zato, ker bo mestna občina razbremenjena, še bolj pa, ker bodo potem — kakor upamo — prišle v zavod vzdržljive razmere. Doslej tlačil občina realko kot mora. Da pri nas ni vse v redu, kaže žalostni dogodek, ki se je izvršil 16. junija na pokopališču sv. Krištofa v Ljubljani, kjer sta se

n Dva realca ustrelila. Slab napredek v šoli in skrb radi slabega spričevala — združena z versko mlačnostjo, je navdala dijaka 6. realke Franca Vončina in Milana Zilič z mislijo, da si bosta končala svoje mlado življenje. Dobil sta revolver in 16. junija na vse zgodaj odšla iz Idrije proti Ljubljani vsak seveda »po opravkih«. V Ljubljani sta se oglašila še pri očetu Ziličevemu in pri nekem drugem di-jaku ljubljanskem. Šla sta gledat na pokopališče, pa odšla. Ob angeljevem češčenju sta prišla nazaj h grobu, kjer je zakopana mati Ziličeva. Cerkvenik, ki je zvonil, je slišal dva poka. Šel je pogledat in našel je oba mrtva na tleh, drug je bil od drugega obrnjen. Revolver je bil pri Vončini, ki se je menda zadnji ustrelil. Zilič pa se je ali sam ali ga je Vončina. To je cilj, ki do njega vodi mladina »Svobodna Misel« in podobni brezverski listi. Starše obeh nesrečnih dijakov pa pomilujemo.

Iz raznih krajev Notranjske.

n Iz reške doline. Tako mnogoštevilne udeležbe pri procesiji sv. Rešnjega Telesa kakor letos, niti najstarejši ljudje ne pomnijo. Čudno nam se je zdelo, da ni bilo uradništva okrajne sodnije v Ilirski Bistrici, baže zato ne, ker da ni gospod dekan poslal vabila. Pač pa je bilo uradništvo davkarije in orožništvo navzoče. Bistriški župan Albert Vincin, namesto da bi pri procesiji z odborniki občino zastopal, popihal jo je rajši v belo Ljubljano, občudovat kreposti in vrline velikega Slo-

vana Hribarja, svojega ljubljanskega kolege. — Tudi bistriški požarni brambi se ni vredno zdelo, udeležiti se procesije, vsled tega priporočamo visokemu dežel-nemu odboru, da o priliki delitve deželnih podpor gasinim društvom, na to ne pozabi. — Ilirska Bistrica, zadnja trdnjava na meji Primorske, kjer vlada liberalna klika, se je pričela rušiti, ljudstvo vedno bolj in bolj spoznava lažništvo liberalne stranke, ter se toliko trdneje oklepa in zbira pod praporom S. L. S. — Vsem našim pristašem toplo na srce polagamo in priporočamo, da podpirajo le tiste trgovce in obrtnike, kateri so odločni naši somišljeniki. S tem pomagajo tudi stranki sami, marsikateri je takorekoč primoran stati v nasprotnem taboru vsled tega, ker je odvisen od nasprotnikov, dasiravno je v srcu naš pristaša. V trnovski mlekarni imajo še vedno uslužbene mlekarje Nemce — protestante, no, saj ni čudno, ker imajo vodstvo v rokah prvaki trnovskih liberalcev in ti ljudje podpirajo silno radi vse, kar je protikatoliško. Toda kakor Hrvat pravi: »Svaka sila do vremena,« tako boede tudi tu. Ljudje so se naveličali poslušati vpitje in zmerjanje Nemca-protestanta, kateri se še niti slovensko govoriti ni naučil, dasiravno je že osem let tu. Vsled tega nameravajo naši somišljeniki ustanoviti v Bistrici novo mlekarno, kar z veseljem pozdravljamo. — Novo trgovino manufakturnega blaga je odprl v Bistrici g. Milošnik, možakar sicer ni še pokazal svoje barve, vendar upamo, da boede naši stranki naklonjen. Naših somišljenikov trgovine v Bistrici so sedaj le dve in sicer gg.

Josipa Hreščeka in Franceta Starca, drugo je vse liberalno. Zato ponovno opozarjamo vse pristaše S. L. S. po vsej reški dolini in okolici, da je njihova sveta dolžnost kupovati edinole pri naših pristaših, držeč se gesla: Svoji k svojim!

N Z Blok. Občinske volitve so se izvršile 4. junija. Liberalci, ki so dolgo vrsto let neomejeno gospodarili v občinskem odboru, so bili premagani. Vse njihovo zabavljanje jim ni nič pomagalo. Kreпки nastop od naše strani v zadnjih dneh jim je prečital račune. Kar jeze so pihali, ko so propadli v tretjem in drugem razredu. Na cesti in v gostilni so napadali in zmerjali naše pristaše. In taki ljudje, taki suroveži naj bi sedeli v občinskem odboru! Zelo poučne so bile za nas te volitve. Pokazalo se je, na koga se imamo zanesti, kje so značaji. Slabo so se izkazali Trojičani. Kar jih je prišlo, so po veliki večini volili liberalno. Mož, o katerem se je mislilo, da je steber S. L. S. v onem kraju, je potegnil z liberalci. Da bi mu teknilo! Tudi pri nas se je precej razjasnilo. Kakor se za plugom pokažejo skriti in škodljivi črvi, tako so nam volitve pokazale mnogo skritih liberalcev, strahopetnežev, hinavcev, neznačajnežev. Zjutraj so še obljubovali, da pridejo, a ko je prišel čas, so jo pa odkurili na polje. Drugi so dali besedo in roko, da so za naše kandidate, a ko so stopili na volišče, jim je srce skočilo v hlače, kar sapo jim je zaprlo in komaj slišno so izgovorili ime nasprotnega kandidata. Zaresno obljubiti, storiti pa ravno nasprotno, ali je to možato? Da se ne sramujete svesti svoje be-

sede! Dobro smo si zapomnili take ljudi. Saj vemo, pri čem da smo. Čast pa vam, možje, ki ste se zavedali svoje dolžnosti, ki ste prišli kljub obilnemu delu in oddali svoje glasove možema, o katerih vsak ve, da ne iščeta svojih koristi, ampak delata res za ljudstvo eden kot deželni poslanec, eden kot načelnik posojilnice. Še enkrat: Čast vam! Lahko rečemo, da smo zmagali. Večina novoizvoljenih odbornikov so taki, ki so se vedno šteli med pristaše S. L. S. in za take tudi vedno veljajo. Izvoljeni so tudi od mož, ki so odločni nasprotniki dosedanemu liberalnemu gospodstvu. Ali bodo ostali stanoviti, ali se bodo skazali vredne zaupanja teh mož, se bo kmalu pokazalo. Povemo, da nekaj slutimo. Razne govorice se slišijo med ljudmi, da se nekateri teh mož nameravajo znova prostovoljno podati liberalnemu gospodstvu. Ne mislimo s tem vplivati nanje. Naj store po svojem prepričanju. Kako se bo zgodilo, bomo že poročali. Mogoče je vse, kjer ni značajnosti. Naj se zgodi karkoli, mi bomo nadaljevali za-početo delo.

Najdeno starinsko orožje. V Dolenjivasi pri Cerknici na Notranjskem, na hriščku, ki se imenuje Teržišče, je bilo najdeno starinsko orožje. Te reči so jako zanimive. Našel jih je Janez Urbas v Dolenjivasi pri Cerknici št. 36. Ako si jih želi kdo ogledati, naj pride, ker so ti predmeti jako zanimivi. Predmeti so sledeči: 70 sulic, 10 mečev in ena čaka, ki je jako zanimiva, in še mnogo drugih stvari. Kdor si jih želi nabaviti, naj pride v Dolenjovas k zgoraj omenjenemu posestniku.

G O R I Š K A.

Ključ do boljše bodočnosti. Poljedelski minister dr. Braf je pretečeni mesec govoril v proračunskem odseku o kolonskem vprašanju. Pri tej priliki je dejal: »Kolonsko vprašanje je veliko socialno vprašanje. Danes ga ni mogoče še rešiti, ker je zelo zamotano, zlasti v Dalmaciji. Začeli bomo z reševanjem tega vprašanja tam, kjer ni toliko težko, namreč na Goriškem. Tu napravimo začetek socialnemu delu, ki je hočemo potem raztegniti na vse južne dežele, da zabanimo izkoriščanje kolonskega ljudstva.« Kaj znači ta izjava? Ta izjava znači prvič, da se S. L. S., da se katoliški kmečki poslanci resno trudijo v delu za naše ljudstvo; s svojim nastopom in delovanjem so vlado privedli do tega, da se je začela resno pečati s kolonskim vprašanjem, ki ga hoče najprvo rešiti na Goriškem. Drugič pa ta izjava znači, kaj pomeni, če se ljudstvo samo zgane za stvar. Ko bi koloni že par let po svojih shodih ne bili imeli vedno na prvem mestu kolonskega vprašanja, bi se gotovo še danes živ krst pri vladi ne zmeril za kolone. Ker pa ste se oglašili in se oglašali vedno in vedno, ker se združujete, vas vlada vpoštevna in delo poslancev ima večji uspeh. Ta slučaj pa naj bo opomin tudi drugim našim kmetom. Ne pričakovati, da bodo poslanci sami storili vse. Sami se morajo kmetje gibati in po shodih in društvi združeni zahtevati svojih pra-

vic. — Pa še nekaj! Koliko kmetov poznam, ki pravijo: »Čemu o teh rečeh govoriti, ko pa nič ne bo. Dobro bi že bilo, toda kaj pomaga, če mi zahtevamo to ali ne. Je prav vse eno, če sem zraven na shodu ali ne.« Tak kmet je na napačni poti. Kdor misli, da bo vlada kaj storila za ljudstvo, ne da bi ljudstvo to zahtevalo, se moti! Prav tako pa je gotovo, da se važne spremembe in izboljšave ne dajo doseči v enem dnevu; ampak za to je treba vztrajnosti in potrpežljivosti. Torej, dragi kmet! Združuj se po »Kmečkih zvezah«, podučuj se tu o svojih zahtevah, zahtevaj od vlade svojih pravic! S tem podpiraj v delu tudi svoje poslance in jim daj še navodila, kako naj postopajo. Prava izobrazba in organizacija bosta rešila naš kmečki stan! To je ključ do boljše bodočnosti kmečkega stanu!

Liberalne kulture se sramujejo. Kdo? I, liberalci! Čudno! Pa je le res. Gorenjepoljski učitelj, znani Klavora, je tožil g. gorenjepoljskega vikarja, češ, da ga je ta žalil v nekem poročilu na glavarstvo. In sicer je bilo v poročilu rečeno, da je šolsko vodstvo krivo prepira, ki je nastal pri veselici, ki jo je priredil na sveti večer učitelj Klavora. V tem prepiru je bil eden »reditelj«, najhujši liberalni zdražbar, ranjen od nekega mladeniča. Silno se je čutil Klavora žaljenega tudi po stavku, češ, da širi liberalno kulturo. No, gospod

vikar je bil oproščen v Kanalu in v Goriči. S tem je ta reč pri koncu. — Toda v resnici čudno je, od kedaj je tako razžaljiva ta liberalna kultura. Liberalni listi, liberalni učitelji, liberalna društva jo širijo, jo priporočajo kot pristno, neponarejeno in nepokvarjeno blago. Nikomur, ki je to reč prodajal, doslej še ni prišlo na misel, da bi po končanem delu vzel žajfo in si omil roke. Klavora je prvi to poskusil pred sodnijo. Ker tu ni nič pomagalo, pojde k Gabrščeku, ki prodaja liberalno žajfo in oba bosta prala liberalno kulturo. Pa mislimo, da zastoj, ker zamorec ostane vedno črn, kakor tudi na gnojišču vedno po gnoju diši. Ne pomaga nobena žajfa! Liberalna kultura je za nič. Pa je ven! Prodajalci sami se je sramujejo!

Na Cerkljanskem so liberalci 6. junija ustanovili liberalno politično društvo. Za botra temu novemu otroku je bil Gabršček. Pa ne bo sile, otrok je šibak. Preveč je udarjen na pijačo že ob rojstvu. — Isti dan je naša mladina — 300 po številu — priredila lepo slovesnost. Blagoslovila se je fantovska zastava družbe Jezusove. Taka mladina nam je porok, da liberalizem med nami ne bo rastel.

Lokovec. Naborna komisija je iz naše občine potrdila v vojake 24 fantov, kar pomeni za naše razmere veliko število in znači, da so naši fantje res — korenjaki. Pred kratkim je prišel k nam agrarni pro-

rok Mermolja z nekim doktorjem, menda je bil Medvešček. Medtem, ko je Mermolja razlagal, kar je prodajal že po vseh shodih, je Medvešček skušal pojasniti starostno zavarovanje. Kako se mu je to posrečilo, je dokaz to, da so ljudje potem pripovedovali, da bo moral kmet plačevati zase in za svojo ženo ter otroke 70 K na leto. Zabavljaj je zoper klerikalce itd. Ko se mu je povedalo, da je načrt zavarovanja pravzaprav napravil voditelj čeških agrarcev Prašek, ki je bil tačas minister, so pa goriški agrarci v Lokovcu slovesno izjavili, da je Prašek izdajavec. Cesar noben češki agrarec, ne noben češki katoliško-narodni kmet ne vé, to vedo goriški agrarci, — da je Prašek izdajavec. Kaj vse si naši agrarci ne izmislijo, samo da imajo izgovor! — No, dne 10. t. m. popoldne je imel v našem društvu predavanje zastopnik S. K. S. Z. iz Gorice Kremžar, ki nam je poljudno razložil načrt starostnega zavarovanja. Tu smo spoznali, kaj vse je g. dr. Medvešček v svojem govoru zamlčal dobrega in pridal slabega, da bi nas nahujskal proti zavarovanju, ki ga liberalci nočejo. Tako delajo agrarci!

Banšká planota, znana pred vsem vsled svojih slabih cest, dobi sedaj novo cestno zvezo. V najkrajšem času se bo pričela graditi cesta od Avč proti Levpi in od Orgarja proti Batam.

Na Drežnici (pri Kobaridu) so imeli v petek, 18. junija veliko slovesnost na čast presv. Srcu Jezusovemu. Te cerkvene slovesnosti se je udeleževalo vse, kar ni šlo v svet. Po slovesni sv. maši se je razvila velika procesija s sv. Rešnjim Telesom. Navzočih je bilo poleg domačega č. g. kurata Kalina še pet duhovnikov, med temi en gospod iz slovenske Benedicije. — Isti dan popoldne po blagoslovu in litanijah je bilo v društvu predavanje. Predaval je zastopnik Zveze iz Gorice. — V pondeljek, 21. t. m. so Drežničani odpejali svojo živinico na planino. Bog daj srečo!

Vojaštva je vse polno v soški dolini. V Volčah, Kobaridu, Bovcu so planijski lovci, kakor vsako leto. Poleg teh je v Volče prišel oddelek 97. pešpolka, v Kobarid in Robič pa po en oddelek 17. pešpolka iz Celovca. Pretečeni teden je korni poveljnik Potiorek iz Gradca pregledoval celo mejo. Bil je na Livku, Robadišču, na Matajurju. Čez Stol je odšel na Bovško. — Čujemo, da pri nekaterih oddelkih nekateri podčastniki zelo zaničujejo slovenske fante. Če dobimo še kaj priložb, izročimo zadevo poslancem, ker ne dopustimo, da bi že vsak nemškutar, ki slučajno nosi dve zvezdi pod vratom, psoval slovenske fante, ki jih hvalijo radi njih hrabrosti vsi poveljniki.

Neresnična govorica. Pretečen teden se je po goriški okolici iz Renč razširila govorica, da se je v Renčah ustrelil mesar g. Hebat. Ker je bilo prepozno preprečiti, da bi ta notica ne izšla v »Domoljubu«, ki se je že tiskal, moramo danes označiti dotično govorico za neresnično. Veseli nas, da g. Hebat še živi, želimo mu dolgega življenja, četudi je v »Soči« hud na nas. To pa nič ne stori. Napačno vest

smo popravili in popravili tako storjeno krivico.

Birma na Kanalskem. Prevz. knezo-nadškof so birmovali pretečeni teden na Kanalskem. Dne 12. t. m. je došel visoki nadpastir v Kanal. Povsodi je bil slovesno sprejet. Dne 20. t. m. je bila birma v Levpi, dne 24. pa v Lokovcu. S tem je birmovanje na Kanalskem končano.

V Bovcu je umrla ga. Terezija Jonko, stara 77 let.

Visoki gost na Goriškem. Pretečene dni je potoval po Goriškem generalni štab, v katerem se je nahajal tudi nadvojvoda Franc Salvator. Dne 18. t. m. je prišel v Gorico. V nedeljo je zopet odpotoval. Dne 15. t. m. je bil v Komnu.

Iz Cerkna. Okrog 150 mož se je 20. t. m. zbralo v »Gospodarskem domu« k zborovanju. Ustanovila se je ta dan »Živinorejska zadruga« in pa »Zavarovalnica za govejo živino«. Govorila sta med drugimi gg. dr. Pavlica in S. Premrou iz Gorice.

Logaška čebelarstva podružnica ima v nedeljo, dne 27. junija t. l. ob 3. uri popoldne svoj občni zbor v Lazah pri Planini pri podružničnem blagajniku g. Jožefu Klančarju. Prosi se ude, da pridejo polnoštevilno ter pripeljejo seboj tudi druge čebelarje in prijatelje, čeprav niso udje, ker bo sestanek zelo zanimiv. Šlo bo tudi nekaj medu na dražbo v prid podružnice. Predaval bo zastopnik osrednjega čebelarskega društva iz Ljubljane med drugim tudi o pomenu čebelarske zadruge v Nizki Bistrici.

Narodno gospodarstvo.

II. živinorejska razstava v Selcih je bila 14. junija. »Domoljub« je že opetovano opisal važnost takih razstav za našega kmeta živinorejca. Do novejših časov ni bilo navade med Slovenci prirediti takih razstav. A obrnilo se je tudi v tem oziru dokaj na bolje in upati je, da bodo te vrste razstave med nami vedno pogostejše. Živinorejske zadruge rastejo med nami dan na dan, kar je le hvale vredno, in neobhodno potrebno, ako hočemo hitrim korakom izboljšati našo goved, pomnožiti kapital v hlevih, razbremeniti zadolžene kmečke domove, zagotoviti kmetu večje, stalne dohodke.

Od prve razstave pred dvema leti do danes ima naša govedoreja zaznamovati lep napredek.

1. Snažnost pri govedu je prvi pogoj za lep telesni razvoj. »Snaga je tretjina klate«, tako nam je g. konzulent Legvart nešteto krat ponavljal pri predavanjih, pri nadzorovanju hlevov. Pogosten pouk v tem oziru je rodil obilen sad. Na vsej letošnji razstavi niso videli nesnažne govedu razen ene, ki je med potjo naletela na ta nepridiprav. Glede snage je premovalna komisija izrekla opetovano priznanje.

2. Pašna živina, zlasti krasne telice, do devet centov težke, so premovalni komisiji posebno ugajale, dokaz, kaj naredi pašna pri mladi govedu.

3. Večmesečno napajanje z mlekom pri mladih teletih (si lahko opazil na razstavi) nikakor ne škoduje, nasprotno, razvije ti mlado žival vsestransko in povrne vrednost porabljenega mleka bolj kakor vsaka mlekarica.

4. Glede bikov omenim, da se bodo mnogi naši mladi kmalu kosali z pingavskimi. Pa kakor na Pingavskem tako vidiš tudi pri nas, da slabo in nepravilno razviti plemenjaki dajejo enak zarod, zato naj zadruga nikdar in nikoli ne gleda na nizko ceno plemenjaka, marveč naj ga plača četudi precej slano, da je le pravilno razvit in odgovarja vsem zahtevam, ki mu jih stavi zadruga. Tudi letošnjo jesen bode dobiti pri naši zadruzi nekaj prav lepih plemenskih kosov.

5. Gnojnice, pravilno urejene, je tudi ogledala premovalna komisija in se prav pohvalno izrazila o lepem napredku tudi v tem oziru. Uspeh teh gnojnic nam kažejo danes mnogi z gosto in veliko travo zaraščeni travniki, ki sušo občutijo veliko manj, kakor drugi nezagnojani travniki.

Ker je med kmeti še veliko neverjetnih Tomažev, le en zgled, ki ga vsako lahko prime. Tukašnji gospodar je redil štiri do pet malih domačih goved, odkar ima štiri leta gnojnice, redi osem goved, med temi štiri velike, krasne Pingavke.

Zastopniki deželne vlade, deželnega odbora, »Zadružne zveze« in nekaterih živinorejskih zadrug so se veselili in zadovoljnih obrazov posloviili od nas z zagotovilo, da bodo tudi v prihodnje storili vse, da zadruga misli prešine vso deželo tudi glede govedoreje, ki že sedaj v teku par let kaže lepe uspehe našemu kmetu, ki si tem potom z vztrajnostjo lahko podvoji hlevsko premoženje in utrdi tisti stan, ki je steber dežele in države.

Povzdiga živinoreje.

Pridem na najvažnejšo gospodarsko panogo v deželi, na živinorejo. Tvarina je tako obširna, da morem na kratko omeniti le nekaj misli. Hvalevredno je, da je deželni odbor začel zadrugam in zasebnikom dajati po polovični ceni plemenske bike. Nerazumevno mi je pa, zakaj se ne dajo tudi telice. Reja čistokrvnih pasem je brez telic nemogoča. Navadno dajejo v drugih deželah tudi za telice podpore. Tako so dobili na Češkem l. 1906 557 bikov in 716 telic, l. 1907 pa 614 bikov in 776 telic raznih pasem od deželnih kulturnih svetov za polovično ceno. Iz številke se kaže, kako se živinoreja v najbolj razviti deželi naše države podpira.

Morebiti bi kazalo, da se vselej udeleži nakupa kmetovalec tistega kraja, za katerega je živina namenjena. Naši kmetje poznajo živino jako dobro že na prvi pogled.

Ne moremo pa priti do enotnega postopanja pri pasmah. Naši strokovnjaki so si popolno nasprotni. Za Dolenjsko, pravijo, se ne sme upejati simodolska živina, ker ni za naše kraje. Pravil sem to našemu gospodarju, priprostemu kmetu, ki ima že dolgo simodolce. »Zakaj pa ne?« pravi mož. Razložil sem mu razne pomisleke, ki se navajajo proti tej pasmi.

»Če pri nas ne bo vspevala, ne bo nikjer. Saj imamo najboljšo živino in reja naših volov je daleč okoli znana.«

Mož je imel prav. Videl sem prašička jorkširca v našem kraju, ki je imel pri 9 mesecih tri cente. Drugi kmet je tudi dobil lepe jorkširce, pa jih je zanemaril. Bili so slabši, kakor domači. Ali je bila pasma slaba? Gotovo ne, le ravnanje, krma in skrb za žival je bila za nič. Pri nas izgubi pogosto lepa goveja živina od drugod svoje dobre lastnosti. Tega ni vzrok živina, temveč slaba krma, slabi hlevi in pomanjkanje paše.

Najboljše bo, če se bolj razumni kmetovalci enega okraja odločijo za eno pasmo, katera se domačim razmeram najbolj prilaga, to vpeljejo in jo z vsemi močmi pospešujejo.

Predem na eno glavnih ran našega kmetijstva. Začeli smo z vpeljavo dobre živine, nismo pa poskrbeli za boljše pridelovanje krme in dobro gnojenje. Začeli smo hišo pri strehi zidati. Veliko se izda v zadnjem času za umetna gnojila, toda večina naših kmetovalcev nima denarja zato. Draga umetna gnojila kupujejo, doma se jim pa gnojilnica popolno izgubi in jim dež izpere hlevski gnoj, da izgubi najmanj eno tretjino svoje vrednosti. Ne bom govoril danes o naših hlevih, ki so kakor ječe za ubogo žival in kal različnih bolezni. Opozoriti pa hočem na veliko škodo, ki jo trpe naši kmetovalci na izgubi gnojnice in izpranju gnoja. — Strokovnjaki so cenili škodo pri izgubi gnojnice in poslabšanju gnoja pri eni govedi na 60 do 70 kron.

Naša dežela je imela po zadnjem štetju 24.821 konj, 253.839 goved in 107.836 prašičev. Te številke kažejo, koliko izgubi naše kmetijstvo vsako leto na domačih gnojilih. Lahko kdo reče, da je račun previsok za polovico, da je desetkrat preveč. Računaj le po svojem dejansko izgubo, vendar boš našel, da so naši kmetje pri tem jako oškodovani. Razumevno nam postane, zakaj imenujejo Švicarji gnojno jamo svojo zlato jamo, razumevno tudi, zakaj se je Švica tako zelo gospodarsko povzdignila.

Naši kmetje morajo popraviti svoje hleve, ker v slabih hlevih je pravilna živinoreja neizpeljiva. Ali bodo zmogli z lastno močjo? Mnogi pravijo, da gotovo, saj dajo tudi milijone vsako leto za pijačo. Žalibog je res, da se potroši mnogo denarja za alkohol. Zato pa rastejo dolgovi, v mnogih hišah morajo vsi domači delati in pomanjkanje trpeti zaradi pijače v družini. Poznam pa gospodarje, ki imajo dosti otrok in skrbno delajo, pa vendar niso v stanu popraviti gospodarskih plosvij. Nekaterim razpadajo hlevi, morali bodo napraviti nove, toda kje se bo denar vzela. Raje prodajo posestva in gredo v Ameriko, kakor da bi si nakopali dolg, katerega ne bodo mogli plačevati.

Rešilna se mi zdi misel dr. Kreka: Dežela mora pomagati svojim otrokom v zadregi. Če naši kmetje v resnici trpijo tako izgubo, je dolžnost stranke, kneta obvarovati škode in mu pomagati, da bo mogel živeti. Prav vsem ni mogoče pomagati.

Ko bodo naši pametni gospodarji spoznali veliko korist, se bodo sami radi lotili dela. (Dalje prihodnjč.)

Jasno glavo!

zdravosp. nje, močne živce imamo, kar poznamo osveževalni in bolečine olajšujoči Fellerjev fluid s k. „Elsafliud“ Dvanajstotica za poskušnjo s k. franko. Naročite pri E. V. Fellerju v Sibirici, Elsa trg 16 (Hrvaško.) Marian.

Proti slabemu telesnemu odvajanju priporočajo najbolj znani specialisti prav radi eno do dve jedilni žlici prirodne Franc-Joževe grenčice. Uživajo jo radi tudi ljudje bolj občutljive narave, ker odvaja povsem nalažno ter čisti kri.

Navodilo o zdravljenju nam poroča neki bralec, ki je isto poskusil: Po vsaki kopeli na prostem naj se vedno zavžije dve ali tri Fayerjevih pristnih sodenskih mineralnih pastil. Učinek je izvrsten proti sližu in bronhialu. Zatorej ne pride potem po kopanju nikako prehlajenje.

Zakaj bolehalo otroci na driski? V hladnih letnih časih se razmeroma kaj redko in nenevarno pojavi griža; v poletni toploti pa je ista gostejša, da, v najbolj vročih mesecih celo prav številna in njen pojav je v teh časih tako nagel, tako nevaren, da se umrljivost med otroki naravnost strašno množi. Ta strašna resnica, katera se navadno v velikih mestih najbolj pokaže, pa jo lahko tudi v veliki meri opazujemo med kmetiško deco, je z dvema prav važnima činiteljema v tesni zvezi, namreč: vsled vročine zmanjšana otroška telesna utrjenost in neznansko hitro pomnoževanje bakterij in kemično razkrajanje kravjega mleka. Od vpliva zadnje škodljivosti kaj lahko mati obvaruje otroka, posebno v času, ko menja živino klajo, ako rabi izkjučno za hranitev otrok skoraj pol stoletja priznano dobro, iz čistega planinskega mleka obstoječo Nestlé-jevo otroško moko, katera je vedno za porabo gotova, ki vedno nasiti, se nikdar ne skisa ali ne razkroji, pa uravna delovanje prebavil.

Državna glasbena skušnja in počitniški tečaj.

Pri nedavno se vršecih c. kr. državnih skušnjah za pouk v glasbi so bili preizkušeni sledeči kandidati glasbene šole Kaiser na Dunaju: za glasovir: g. H. Dräger, gđc. W. Dörrich, Gr. Frisch (Heb), P. Halmschlager, L. Hornik, E. Hoberstorfer, (Bruck na Muri), M. Hochmann (z odliko), D. Jorgovic, (Versec), A. Kraus, (z odliko, Krnov), H. Krieger, I. Lustig, M. Thürler; za violino: gđc. F. Elsner; za orglje: gđc. W. Dörrich; za petje: gđc. M. Gross (Tropava), Chr. Kurzhäler in g. G. Laufke (Falkenau). Dne 15. julija se prične na glasbeni šoli Kaiser 11. glasbeni počitniški tečaj za glasovir, petje, violino, orglje, harmonij, kontrpunkt, metodika in pripravljanje za državno izkušnjo.

Prospekte za tašče, kakor za pismo teoretični pouk daje ravnateljstvo na Dunaju, VII/1, Zieglergasse 29.

1169 Dr. J. Demšar 52-1

zdravnik — strokovnjak za kožne bolezni
Ljubljana, Mestna hranilnica.

Opomba k modni barvi. Kakor se razvidi iz vseh modnih poročil, bo pri vseh damskih oblekah imela prednost bela barva. Kakor je pozdravljati to svetlo radostno poletno obleko, tako je tudi paziti na to, da trajno ohrani polni učinek, ker bela obleka je lepa samo potem, ako je bleščeče bela. Zato priporočamo prav posebej v tej seziji točno porabo labodjega mila (Schichtovega gostega kalivega mila). To slastno, absolutno zanesljivo milo očisti celo najnežnejša blaga, ne da bi se jih količkaj prišlo ali napravilo ne lepo vidna. Naj bo že platno, volna ali svila, labodje milo jim da svetlobo in blesk popolne novosti. Pazite na navodilo na zavitkih labodjega mila.

Serravallo^{vo}

železnato Kina-Vino

Higijenična razstava na Dunaju 1908:
Državno odlikovanje in častni diplom k slati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepča živce, poboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.
Nad 6000 zdravniških priporočil.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
— TRST-Barkovlje. —

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 19. junija.

5, 51, 78, 20, 33.

Linc, 19. junija.

84, 37, 49, 8, 7.

ŽITNE CENE.

Cene veljajo za prodajo blaga od strani kmetovalcev.

Za 100 kilogramov.

Ljubljana, 22. junija 1909.

Pšenica	30.—
Rž	20.—
Oves	19.—
Ajda, črna	19.50
Ajda, siva	19.—
Proso, rumeno	17.—
Proso, belo	18.—
Ječmen	17.—
Pižol, koks	30.—
Pižol, mandalon	26.—
Pižol, ribenčan	28.—

Smešnice.

Pred porotniki. Zagovornik ko vidi, da je njegov varovanec zaspal vsled velike vročine: »... in to je, gospodje porotniki, najboljši dokaz, da je moj varovanec nedolžen! Ali bi mogel hudodelec, ki ima slabo vest, tako mirno spati!«

Abstinenca in zmernost. Pijanček (sam s seboj): »Prej bi se človek navadil abstinence, kakor pa zmernosti; kajti prav nič piti, to že še razumim, toda malo piti, to mi ne gre v glavo!«

Krondorfer se kot naravna namizna voda prve vrste in kot zdravilna voda zoper težkoče organskega dihanja in zoper bolezni želodca in mehurja najbolje priporoča.

1683 Sprejme se takoj 2-1
učenec za ključavničarsko učenje.
Anton Ličar, ključavničar, Škofja Loka.

Učenec za mizarstvo obrt se takoj sprejme. Naslov: Franc Velkavrh mizarški mojster Vižmarje, p. Št. Vid pri Ljubljani. 1630 3-1

2 dobra pomočnika

sprejme takoj **Jožef Munih**, krojaški mojster, 1506 Podbrdo ob Bači. 3-1

!NOVOST! Žepna-anker-ura ki kaže dneva. **!NOVOST!**

Ta ura kaže natančno dan, datum in mesec. Vsak večer ob 12 uri skočijo kazalci avtomatično okoli, s čim se pokažejo na kazalniku sami od sebe dnevi in datumi. Razum tega lina ura prima anker kolesje, dobro iduća v solidnem o-sidranem okviru (na željo tudi v niklu). „Remontoir“ ura se navija vsaki 96 ur, kolesje teče v 15 kamnih s kovinastim fantaz kazalnikom. Cena samo K 10.00, z kosa K 12.00. Te ure razpošiljamo natančno regulirane in jamčimo za dobro kolesje s štetim jamstvom. Razpošilja se proti povzetju, ne da bi se doplačalo, poštnine in carine prosto.

Tovarna ur
Weltall Watch, Chaux de Fonds št. 87
(Švica). Na pisma v Švico se nalepi znamka za 25 vinarjev, na dopisnice pa za 10 vinarjev. 1813-1

: TEODOR KORN :

pokrivalec streh in klepar ter vpeljavec vodovodov, Ljubljana, Slomškove ulice št. 3 in 10 ter lastnik že 60 let obstoječe trgovine **Josip Stadler** v Ljubljani, Stari trg št. 9, se priporoča za napravo vseh v njegovo stroko spadajočih del. — Glavno zastopstvo za slovenske dežele za najnovejšo razsvetljivo „Brikettid“ luč, oblastveno dovoljena za vpeljave v stanovanjih, gostilnah, prodajalnah itd. Najcenejša luč, brez vsake nevarnosti, najenostavnejša oprava. Linični mali aparati se napolnjujejo z malimi „Brikettid“-kosi ter vodo. Vsa pojasnila in prospekte dobi na željo vsakdo pri meni brezplačno. 1083 14-1

Dve 16letni deklici

poštenih staršev prejme v uk **Terezija Zihri** za šivilstvo, ob enem tudi trgovina z mešanim blagom. Želijo se šolska spridevala. Oglasi na naslov **IVAN ZIHERL**, trgovec, Mokronog. 1761 1-1

Hiša

z dvema sobama, prostorno kletjo hlevom za 2 para živine, svinjskim hlevom ter šupo in dvojnati kozolcem se z vsem zemljiščem vred proda za **4400 kron.** Posedstvo obstoji iz sadnjega in zelenjadnega vrta, njive 7 mernikov posetve, vse v lepi legi, le 10 min. oddaljeno od kolodvora. Lastnik je vodnjak. **Alojzij Kočjaž**, Hrušev, p. Straža, Dolenjsko. 1734 3-1

Zaožijte

vsak dan likerski kozareček **dr. Hommel**-a Haematogen neposredno pred kosilom! Dobili boste slast do jedi, živčevje se vam ojači, utrujenost izgine in naglo se povrne telesni počutek. Zahtevajte pa izrečno pristni **dr. Hommel**-ov Haematogen in zavrnite ponarejanja! 522 1

ZASTONJ

razpošiljava za gospodinjstvo vzorce platna, bombažnega stega damasta, šifona za čepice, bombažev in platnene tkanine, suknene platna za postelje, kreasa, šifona, perkalja, piketa, inlet-bлага, panama celira, oksforda, kanafasa, barienta. Kupite to blago, kakor tudi brisače in kuhinjske brisače iz damasta, namizne prte, serviete in tudi celo garnituro vseh vrst brisač, žepnih robcev ceneje kot povsod pri **Stárek in Macháné**, tkalnica platna, bombaža in damasta, Prop. 1114 Spg 77, Češko. 25-1

Najcenejša in najhitrejša vožnja

V AMERIKO

je s cesarskimi brzoparniki

„Kronprinzessin Cécilia“ 140 26-1
„Kaiser Wilhelm II.“ — „Kronprinz Wilhelm“
„Kaiser Wilhelm der Große“.

Podrobna pojasnila in potrební pouk da vsakomur **EDVARD TAVČAR**, Ljubljana Kolodvorske ulice št. 35, nasproti stari Tislerjevi gostini.

Kakšno veselje in kakšen ponos občuti gospodinja pri pogledu njene svetle, slastne, čiste kuhinje! In kako hitro je vse osnaženo, perilo, kakor cela hiša! Čar zadovoljnosti in veselja vlada njen dom. Z

Schicht-ovim

1676

milom

se to lahko doseže.

Čevljarskega pomočnika

1717 sprejme takoj v trajno delo 3-1
Franc Lukek, Št. Rupert, Dolenjsko.

Pristna istrska vina!

Zadružna istrska vinarna r. z. z. o. p. v Bujah, Istra otvorila je v Gradu „Vinagorica“ pri Trebnjem svojo stalno zalogo. V tej zalogi dobivajo se zajamčeno pristna črna, rdeča in rumena istrska vina najboljše kakovosti po izredno nizki ceni. — Manj kakor 56 litrov se ne oddaja. — Natančnejša pojasnila dobijo se istotam. 1721 1-1

Steckenpferd-

lilijno-mlečno-milo

Najmilejše milo za kožo kakor proti pegam!

332 Dobiva se povsod! 20-1

2961 — Ustanovljeno 1832. — 52-4

Priznано najboljšje oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann, Ljubljana

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laku in steklarskega kleja. Zaloga slikarskih in pisarskih predmetov. Ilustr. ceniki se dobe brezplačno.

NAZNANILO. Zaradi posebno ugodnega priloga nostnega nakupa konkurne mase je spodaj podpisana tvrdka v položaju oddala čudovito ceno, dobro, pristno, barvno, solidno blago. V svojo korist se prosi z naročilom hiteti. 040 m čipkastih zastorov 100 cm široki prej K 1-1, sedaj 44 v, boljši K 1-40, sedaj 65 v m; 800 m modrikastega blaga, svilen, prej 50 v, sedaj 50 v m; 800 m dvo-nikastega modrega platna za predpasnike prej 85 v, sedaj 65 v; 1000 m krasnega modrega perlinnega blaga, svetle in temne barve, prej 85 v, sedaj 50 v. Lepa satina v vseh barvah in vzorcih, prej K 1-10, sedaj 78. 600 m gladke volnine 120 cm široke v vseh barvah, prej K 1-10, sedaj K 1-10, še lepše prej K 2-10, sedaj K 1-93. 500 m modernega nepita blaga, veliko in majhno korirano, 110 cm široko, prej K 1-93, sedaj K 1-15. Krasna šotška volnina za bluze in otroške obleke 120 cm široka, prej K 1-85, sedaj K 1-15. 800 lepih modernih volnenih kril v vseh velikostih, prej K 7-1, sedaj K 1-60, še lepše, prej K 10-1, sedaj K 9-1. Moderna perlinna krila, prej K 5-1, sedaj K 3-1. 320 pomladnih bluz, svetle in temne, prej K 5-20, sedaj K 2-30, čisto time, prej 6-1, sedaj K 4-10. 1000 lepih damskih pasov, črnih, prej K 1-50, sedaj 98 v. Krasne čisto židane damske gumaste pasove v vseh barvah, prej K 3-50, sedaj K 1-35. 540 gospodinskih predpasnikov, široki in trpežni, prej K 1-10, sedaj 90 v, isti istočki dvojni, prej K 1-90, sedaj K 1-30. Ženske srajce iz dobrega volnastega platna, okrašene s čipkama, prej K 1-93, sedaj K 1-30, iste z vezanim nadplečnikom, prej K 2-70, sedaj K 1-45. 480 parov trpežne ženske nogavice, prej 73 v, sedaj 45 v, še boljše 60 v. 780 parov kratkih nogavic, prej 60 v, sedaj 35 v. Krasen židan poljatan vseh barv prej K 1-10, sedaj K 1-35. Dobre domače čevlje za gospode in gospe, prej K 1-60, sedaj 90 v. 800 p dobrih čevljev, za na cesto, silve, ruj, ali črne z močnimi podplati za gospode, prej K 3-1, sedaj K 1-90, za gospe, prej K 2-70, sedaj K 1-10, za otroke do 6 let 95 v, do 10 let K 1-10. Isti popolnoma iz uraja 1 par za 40 v več. Lepe damske predpasnike, prej K 3-1, sedaj K 1-70. 440 brisač za vsako porabo, prej 60 v, sedaj 35 v, boljše prej 75, sedaj 45 v. 1000 m tirolskega platna, prej 65 v, sedaj 44 v, boljšega 52 v. Močno raskav kmečko platno, prej 80 v, sedaj 51 v. Krasno rumenasto platno 82 cm široko, prej 80 v, sedaj 55 v. Težko, 150 cm široko, kmečko platno, prej K 1-95, sedaj K 1-35, isto 140 cm široko K 1-30 meter. Dober oksford za srajce, 1000 m, prej 70 v, sedaj 45 v, zelo težek, prej 95 v, sedaj 60 v. Dobra tkanina, enostavna šir, prej 60 v, sedaj 44 v, cela širokost rjuh, prej K 1-30, sedaj 90 v. Lepe preproge za omare, dobro povučeno platno, lepo rešasto 115x70 cm, prej K 3-90, sedaj K 1-70. 400 lepih burečnih garnitur za dve postelji, en namizni prt, prej K 1-1, sedaj K 9-1. 300 močnih pla zastorov, prej K 3-80, sedaj K 2-81. 600 m preprog, prej 1 K, sedaj 60 v meter, boljše prej K 1-30, sedaj 95 v meter. 900 ducatov dobrih barvastih žepnih robcev, prej K 1-90 pol ducata, sedaj K 1-10 pol ducata, lepi žepni robci z barvastim atlas rebom prej K 1-70, sedaj K 1-1, pol ducata. 350 lepih zarobljenih belih rjuh brez šiva, prej K 3-1, sedaj K 1-93, zelo težke iz tirolskega platna, prej K 3-60, sedaj K 2-60. Polne žilne, posteljne prevleke, lepo pis, prej K 4-30, sedaj 270. 5000 velikih klopičev dobre volne v vseh barvah, prej 80 v, sedaj 10 v klopičev, 80 v vel. povsem plat. volne v vseh barvah, prej 58 v, sedaj 41 v. 500 ducatov linega vijoličastega mila vseh dišav, prej pol ducata K 1-10, sedaj 78 v. Lepe velike torbe za nakupovanje z ročajem, prej K 2-10, sedaj K 1-1. Krasne pomlad. rute za na glavo, svetle in temne, prej 68 v, sedaj 45 v. Lepe pokrivalne rute za na glavo vseh barv, prej K 3-90, sedaj K 2-20. Iste čista svila, prej K 3-80, sedaj K 4-20. Kompletna velika lovske srajce vsake vrste vratne širine, prej K 1-10, sedaj 98 v, iste z dvojnimi prsi, sedaj K 1-10. Lepe turistovske srajce iz silnele in celirja, prej K 3-1, sedaj K 1-70, še lepše K 1-10. Iste za dečke K 1-10. Dobre močnejše srajce vseh vrstnih širin, prej K 3-10, sedaj K 2-20, z teškimi gubami 60 v več. Moderni ovratniki vseh vrstnih širin, prej 40 v, sedaj 26 v. Zelo trpežne namramice prej K 1-20, sedaj 70 v. Zastaj-čeno dobre srajce iz oksforda za gospode, boljše, prej K 2-10, sedaj K 1-35, boljše K 1-95. Dobre spodnje hlače iz gradla, bele in barvaste, prej K 1-90, sedaj K 1-10, iz zelo težkega blaga K 1-58. Dobre zgornje hlače za vsako prabo, prej K 5-9, sedaj K 3-90. Lepe otroške obleke iz dobrega perlinnega blaga, 1 vel 1-10, z zvišanjem 30 v. 250 lepih deških matrozinih oblek, 1 vel K 1-93, z zvišanjem 40 v. Lepe čepice za dečke in dečke, prej K 1-30, sedaj 78 v. Moderne čepice za gospode, prej K 1-10, sedaj 70 v. Od teh tu navedenih brez napake se vzorci ne morejo poslati, vendar se nepopolno brez napake zameja. Navzide teh čudovito nizkih cen doli vsak kupec, ki kupi za več kot 10 kron, lepo priloženo darilo. Pošiljave nad 20 kron se pošiljajo stroškov proste.

„Kaufhaus zur Südbahn“
Gradec, Annenstrasse št. 68. 176 3-1
Prosi se za natančen in razločen naslov.

HAMBURG - AMERIKA - LINIE.

z najnovejšimi leti 1909 in 1906
za najslavnijimi velikimi parniki
Kaiserin Augusta-Victoria
Pošljalci daje zastopnik: z 8-12000 tonami 383 26-1
Kolodvorske ul. št. 28 Odhod
iz Ljubljane vsaki poned-
eljek torek in četrtek v tednu.

Snovi za mošt

popolno nadomestilo za ja-
bolka in hrushke za izdela-
vanje in izboljšanje mošta,
razpošilja proti povzetju

C. F. Schubert **Imej. Karl Scholz**
Gradec, Murplatz 10.

1712 Cenike in navodilo na zahtevo zastoj! 3-1
Pazite na c. kr. orla moje tvrdke! 2-4

Kdo želi kupiti?

Hotel pri Bledu, gostilno blizu Kranja, hišo v
Škofji Loki na trgu, pripravno za trgovino ali obit,
posebno pa za kakega vpokojenega gospoda. — Na-
dalje sta na prodaj dve pristavi v Kranju, ki ste
primerne za zidanje hiše. Lepa stavbena parcela
na Savi (Jesenice). Končno mnogo kmetij na Go-
renjskem, večjih, manjših itd. — Kdor želi natanč-
nejšega pojasnila ali ima kaj napredaj naj se blago-
1679 hotno obrne na 3-1

prvo posredovalnico v Kranju L. Rebolj.

Prosi se za prilogo znanako za odgovor.

XI. glasbeni-počitniški tečaj

za glasovir, orgle, violino, petje, harmonij, kontra-
punkt, metodiko, pouk na glasovir, pripravljajni
tečaj za c. kr. državno izkušnjo: od 15. julija
do 7. septembra. 30. šolsko leto se prične dne
1. oktobra. Vse panoge glasbene umetnosti, šola
kapelnikov za gledališče, tečaj za sedemmesečno
državno izkušnjo; oddelek za pismeni teoretični
pouk. — Prospekti zastoj.

Ravnateljstvo godb. šole Kaiser,

1677 Dunaj VII/1. 2-1

To je v življenju slabo urejeno,

da celo pod cvetlični rožami preže na nas
nevarnosti, ki lahko postanejo usodopolne. Po-
letna prehlajenja so take nevarnosti, le žal, da
jih smatramo za premla resne, posledice pa ne
izostajajo nikoli. Najpripravnejšo in najpri-
jetnejšo pot za odpravljanje pa nam nudi raba
Fayevih pristnih sodenskih rudninskih pastilj,
ki se dobe, škaflija po K 125 v vsaki lekarni,
drogeriji in trgovini z rudninskimi vodami.

Generalno zastopstvo za **Avstro-Ogrsko:**
W. Th. Guntzert na Dunaju IVI, Grosse Neugasse 17.
3431 (23)

Priložnostni nakup!

Krasna žepna ura z verižico K 3-50.
30.000 komadov

kupljenih, zaraditga pošiljam 1 krasno 36
ur idoto (ne 12 ur) „Gloria“ srebrno anker-
rem.uro, svic. koleseje za lepo gravir. oklop-
jem, s sekundnim kazalcem in lepo pozla-
čeno ali posrebr. verižico natančno idoto
le za K 3-50. Nadalje ponudim eno pravo pozlačeno 36 ur
idoto anker-rem. prve vrste švic.uro a pozlač. verižico za 5 K.
Triletno pismeno jamstvo za vsako uro. Razpoš. proti povzetju

S. KOWANE, Schweizer-Uhren-Exporthaus.
1671 KRAKOV št. 48. 1-1

Neštevilno priznanj in donarilci. — Za neugajajoče denar nazaj.

Ceno posteljno perje.

1 kg sivga skubljenega perja K 2, polbelaga K 280,
belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8,
sivga puha K 8, belega K 10, prsnega puha K 12, od-
5 kg nadalje poštnine prosto.

Dovršene postelje

bogato napol-
njene, iz zelo
postega jeko trpežnega rdečega, modrega, belega ali
ramenega inlet-nanling-blaga, 1 pernic vel. 180x116
cm z 2 blazinama, velikost 80x54, napolnjena z jako
lepim mehkim perjem K 16, a polpuhom K 18, a puhom
K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16; blazine K 3,
K 350. K 4. Proti povzetju razpošilja poštnine prosto
pri naročilu od 10 K dalje.

M. Berger v Dešenici št. 1011. Češki les.
Za neugajajoče denar nazaj ali se blago zamenja. —
Ceniki o žimnicah, odleah, prevlekah in vsem drugem
F 717 posteljnem blagu zastoj in pošt. prosto. 52-1

Korpulenco

debelost odstranjuje
zelečao mlo „URAL“.
Odlikovano je z zlato kolaj-
no in častno diplomom. Mesto
zalega telesa mladeniška
in vitka postava. Nika-
korsno zdravilo, edinole
kot sredstvo za odstranjevanje
debelosti. Zdravniško pripo-
slobo. Nobene dijetle, no-
bene premenbe v vikanjem
življenju. Izobren učinek. 1
kos 250 g 4 K, 3 kosi 10 K,
6 kosov 16 K. Dobi se edi-
nole pri M. Felth nasled.
Dunaj, VII/1, Richter-gas-
se 9. 1571 (1)

Za mizarske pomočnike

se dobi pri delavski posredoval-
nici Dunaj, IV, Prassgasse 25
dobro plačeno delo. 9urno delo,
48vin, plače na uro po dveh letih
pomočništva. Posredovanje brez-
plačno! 1211 3-1

Gozd ali posestvo

želi kupiti po ugodni
ceni prva lesna trgo-
vina. Pogoji: Velika
množina jelovega ali
smrekovega lesa za ža-
go, od 25 cm premiera
naprej. Železnica blizu.
Les za posekanje bi
moral pokriti največji
del kupnine. Cena naj-
več 400.000 kron. Po-
slopja, zemljišča itd.
stranska stvar. Agenti
visoko provizijo. Na
ponudbe se ozira samo,
če priložen natančen
popis in pa cena. Po-
slati jih je pod „Waldgut“
Dunaj IX Porzellangasse
poste restante. 1659 2-1

Vprašajte Vašega zdravnika, ako ni

voda za lase edino uti-
kajoče lepotilo in najbolje
sredstvo za rasi las in
brade. Lovacrin porzadi
dolge lase in goste brade
in zapreči izpadanje las
in luskin. Tisoti lo iz-
rekanjo. Dobiva se v elek-
tricih po K 5-3, steklene
K 12. V dosegu čisto bele.
nežne in fine koše za
obrazu in rokah, tako
po vsem telesu preste
vsake nečednosti naj se
rabijo le sledeči posm
neškodljivi dosegi. Ne-
dosedni Lovacrin izdi-
ki. — Lovacrin-milo po
K 1-1, 3 kosi K 2-9. Lo-
vacrin-creme v lončih
po K 3-1 in K 5-1. Lo-
vacrin-izoletna voda: ste-
klenih po K 5-1 in K 3.
Lovacrin lepotilo po K 3
15/15 in K 5-1 itd. 2-1
Razpošilja po povzetju ali
če se denar pošlje naprej
glavna zaloga.

M. Felth Nachf.
Dunaj VII., Mariabillerstrasse 45
Nadalje se dobi v mnogih
drogerijah, parfumerijah in
lekarnah monarhije.

Naročajte „Slovenca“!

Puške!

Lancaster . . . od K 28-
Flinterpuške . . . 8/30
Pištole . . . 2-
Samokresli . . . 5-
Poprave ceno. Ilustri-
rani cenik franco. 870
F. Bušek, Opčno 123, Četno.

Sprejemem takoj zdravega in poštenega

UČENCA

v starosti 14. let, kakor tudi zanesljivega

pomočnika

Ivan Jurjavčič čevljar, Idrija (Notranjsko.) 1612 3-1

LJUBLJANA HAVRE NEW-YORK

Francoska prekomorska družba. Odhod iz Lju-
bijane vsak torek. Vozne liste in pojasnila
daje amo 383 26-1

ED. ŠMARD

obl. konces. potov.
pisarna Ljubljana,
Dunajska cesta 19
nasproti znane go-
stiline pri „Flower“

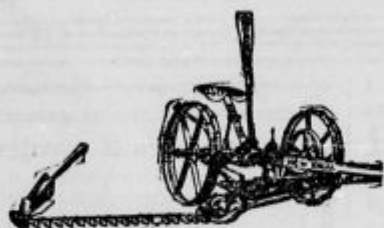
Vedno in v vsaki množini je dobiti:

Zarezano strešno opeko prve in druge vrste, z jamstvom za nje trpežnost skozi pet let

iz lastne nove, moderno opremljene parne opekarne na Viču pri Ljubljani, in opeko za zid, dalje stavbni kamen za zidanje iz domačega kamenoloma v Podpeči, pri

I. Knez-u v Ljubljani.

1160 26-1

Prva narodna veletrgovina z železnino

Fr. Stupica v Ljubljani

priporoča svoje izvrstne brane, pluge, kosilne stroje, slamoreznice, mlatilnice, čistilnice, kakor tudi železniške šine, traverze, cement in sploh vse stavbene potrebščine, trombe in cevi.

1161 26-1 Točna postrežba, solidno blago!

Letošnja huda zima je pokazala, da presega glede trpežnosti vsako drugo opeko

1297

6-1

[Patentirano v 30. državah.]

Köhlerjeva cementna strešna opeka z zarezo

V veliki zalogi jo ima edini izdelovatelj za slovenske dežele -- Ivan Jelačin na Glincah pri Ljubljani.

Ravnotam se dobi tudi navadna cementna opeka brez zareze v najboljši kakovosti. — Vprašanja je nasloviti na: Ivan Jelačin v Ljubljani.

Ustanovljena leta 1882. Telefon št. 185. Poštne hranilnice račun št. 828.405.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

114 registrovana zadruga z neomejeno zavezo 52-1

v lastnem zadrugnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa nad . . . K 71,417.344.75

obrestuje hranilne vloge po 4½%

— brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike. —

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čehovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908 nad . . . K 17,102.911.27

Posojuje na zemljišča po 5½% x 1½% na amortizacijo ali pa po 5½% brez amortizacije, na menice po 8%.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Uradne ure: vsak dan od 8. do 12. in od 3. do 4. ure, izven nedelj in praznikov.

Ponudimo vsako poljubno množino:

zarezane strešnike prve vrste

zidake, lončene peči, portland-cement najboljše vrste, šamotne plošče za tlakovanje cerkva, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & KOMP. LJUBLJANA.

Na zahtevo pošljemo radevolje vzorce in prospekte takoj brezplačno.

490 1

Pobniki v Ameriko
Nateri kelijo dobro, po ceni in
zanestljivo potovali naj se obrnejo
na
Simona Hmeteksa
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20,
Kakovostna Pjajnska doja se brezplačno

Istotam sprejemajo se dobri in zanestljivi zastopniki.

Najnižje cene pri Janezu na Vodnikovem trgu!
Priporoča se slav. občinstvu domača trgovina
JANKO ŽELEZNIKAR

Ljubljana, nasproti Vodnikovega spomenika
kjer je vedno velika izbrana zaloga vsakovrstnega
blaga za moške in ženske obleke
od najceneje do najfineje vrste, dalje vsakovrstnih rut,
nogavic, predpasnikov, najboljše kotenine itd.
NAJNIZJŠE CENE! NAJBOLJŠE BLAGO!
Ta trgovina ni v nikakoli zvezi z ono pri „Janezu“ v Lingarjevih ulicah.

V Ameriko
in Kanado
složna, cena
in varna

vožnja s
H 2927

Cunard Line

Biljni odhod iz domače luke

Trsta: Ultonia 6. julija, Pannonia 20. julija 1909.

Iz Liverpoola: Lusitania, (najboljši, največji in naj-
lepši parnik sveta) 17. julija, 7. 28. avgusta,
18. sept., 16. oktobra, Mauretania 3., 24. julija,
14. avgusta, 4. septembra, 25. septembra,
23. oktobra 1909.

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odlasek, Ljub-
ljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Pri naročilu 2 zavojev franko.

Edina izborna prilika za nakup za
trgovce manufakturnega blaga in za krošnjarje.
Razpošilja se tudi zasebnikom

40—50 m ostankov samo za 15 kron.

Blago za bluze (angl. cefir) 80 cm širok, naj-
novejši krasni vzorci.

Modnega cefirja za obleke bluze in srajce.

Kanafas za posteljne prevleke, živahne barve.

Oksford za moške srajce zelo trpežne kakovosti.

Krizet za spodnja krila v temni ali svetli barvah.

Modrikasto blago za kuhinjske predpasnike in
domače obleke.

Dolgost ostankov 6—10 m zjamčeno brez na-
pake, perilni in najboljše kakovosti.

Ako ne ugaja se denar takoj vrne in za-
voj se vzame nefrankiran nazaj.

Najmanjše naročilo 1 zavoj 40—45 m K 15—
po povzetju. Po želji se tudi sortirajo.

Tkalnica R. Horner, Nachod, Češko.

Dalje ponudim prve vrste vporabno za
najfinejše perilo in opreme za nevesti obeljeno
rumburško platno in obeljen gradl za spodnje
perilo 40 m po želji sortirano za K 18'50.

Stiskalnice za vino in sadje

z dvojnimi pritiskom „Herkules“ za ročni obrat

hidravlične stiskalnice

1447 za visok pritisk in velika dela. 9—1

sadni mlini, grozdni mlini, stroji za odtrgavanje,
kompl. naprave za pripravo mošta, stalje in pre-
mične, sušilnice za sadje in sočivje, stroji za lup-
ljenje in rezanje sadja, avtomat. pat. brizgalnice
„Syphonia“ za vrtove, drevnice, hmeljarne, za
prenašanje in vožnjo. — Weinbergove jekl. plugi in
vse poljedelske stroje izdeluje in dobavlja pod
jamstvom v najnovejši sestavi tovarna strojev

PH. MAYFARTH & Co.

Dunaj II/1 Taborstrasse št. 71.

Obširni cenik zastoj in franko. Zastopniki se iščejo.

LYRA KOLESA

Priznana naj-
boljši izdelek.
Nedosežena v
kakovosti in
opremi.
Odkrivan z
zlati kolajno.
3 letno jamst-
vo. Katalogi.

Kolesarska in
športne po-
trebitve,
uro, orožje,
muzikalije,
življni stroji,
jeklene us-
njene in lak-
sane roči.

Najboljša tvarina, lepo delo, tek lahek so znaki Lyra koles.
Dobite izle
Najnižje cene!

carine prosto od avstrijske podružnice.

C. kr. postar M. Junger v St. pite: Ves izdelek v obse napada

Cadit se morajo res, da zamore tovarna napraviti na svetovni trg

tako celotno izdelano vsam zahtevam nove dobre kakovosti, lahke

trpežne kolo po tako blagi ceni.

LYRA-FARRAD-WERKE, Prenslau, Postfach 678.

Zahtevajte moj cenik brezplačno.